

*Scrisoarea lui Pavel către***Romani**

1 ¹Pavel, sclav al lui Isus Cristos, chemat să fiu apostol* și ales să proclam Vestea Bună* a lui Dumnezeu, ²care a fost promisă de Dumnezeu prin profeții* Săi în Sfintele Scripturi*. ³Ea se referă la Fiul Său, Domnul nostru Isus Cristos. După natura Lui umană, Isus este urmașul lui David*, ⁴iar după Duhul sfințeniei¹, El a fost desemnat Fiul lui Dumnezeu cu putere, prin învierea Lui din morți. ⁵Prin El și pentru Numele Său am primit darul de a fi apostol și de a chema națiunile la ascultarea care vine din credință. ⁶Și voi sunteți între cei chemați să fie ai lui Isus Cristos.

⁷Vă scriu tuturor celor care sunteți în Roma și care sunteți iubiți de Dumnezeu și chemați să fiți sfinți*.

Har și pace vouă de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Isus Cristos.

Rugăciune de mulțumire

⁸Pentru că se vorbește în toată lumea despre credința voastră, vreau mai întâi să-I mulțumesc Dumnezeului meu, prin Isus Cristos, pentru voi toți. ⁹Dumnezeu, pe care-L slujesc din toată inima prin proclamarea Veștii Bune despre Fiul Său, îmi este martor că vă amintesc întotdeauna în rugăciunile mele. ¹⁰Mă rog mereu ca, prin voia lui Dumnezeu, să reușesc, în sfârșit, să vin la voi. ¹¹Îmi doresc foarte mult să vă văd și să vă împărtășesc un dar spiritual care să ducă la întărirea voastră, ¹²adică să ne încurajăm unii pe alții prin credința noastră, eu prin a voastră, iar voi prin a mea. ¹³Fraților și surorilor, vreau să știți că am încercat de multe ori să vin la voi, dar până acum am fost împiedicat. Am dorit să vin la voi să vă

¹ 1.4 *Duhul sfințeniei* Duhul Sfânt sau Duhul lui Dumnezeu, Duhul lui Cristos sau Mângâietorul.

Romans

1 ¹Greetings from Paul, a servant of Christ Jesus.

God chose me to be an apostle* and gave me the work of telling his Good News.* ²God promised long ago through his prophets* in the Holy Scriptures* to give this Good News to his people. ³⁻⁴The Good News is about God's Son, Jesus Christ our Lord. As a human, he was born from the family of David,* but through the Holy Spirit¹ he was shown to be God's powerful Son when he was raised from death.

⁵Through Christ, God gave me the special work of an apostle—to lead people of all nations to believe and obey him. I do all this to honor Christ. ⁶You are some of those who have been chosen to belong to Jesus Christ.

⁷This letter is to all of you in Rome. God loves you and has chosen you to be his holy people.*

Grace* and peace to you from God our Father and from the Lord Jesus Christ.

A Prayer of Thanks

⁸First I want to say that I thank my God through Jesus Christ for all of you. I thank him because people everywhere in the world are talking about your great faith. ⁹⁻¹⁰Every time I pray, I always remember you. God knows this is true. He is the one I serve with all my heart by telling people the Good News* about his Son. I pray that I will be allowed to come to you. It will happen if God wants it. ¹¹I want very much to see you and give you some spiritual gift to make your faith stronger. ¹²I mean that I want us to help each other with the faith that we have. Your faith will help me, and my faith will help you.

¹³Brothers and sisters, I want you to know that I have planned many times to come to you, but something always happens to change my plans. I would like to see the same good result among you

¹ 1:3-4 *Holy Spirit* Literally, "spirit of holiness."

ajut să creșteți în credință, așa cum i-am ajutat și pe alții dintre neevrei.

¹⁴Eu sunt dator atât grecilor, cât și barbarilor, atât celor înțelepți, cât și celor neînvațați. ¹⁵De aceea, sunt gata să vă spun Vestea Bună* și vouă, care sunteți în Roma.

¹⁶Mie nu-mi este rușine cu Vestea Bună pentru că ea este puterea lui Dumnezeu prin care El îi mântuiește pe cei ce cred: este mai întâi pentru evrei și apoi pentru neevrei. ¹⁷În Vestea Bună este dezvăluită dreptatea lui Dumnezeu, începând și sfârșind în credință, după cum este scris: „Cel drept va trăi prin credință.”¹

Toți oamenii sunt păcătoși

¹⁸Mânia lui Dumnezeu se arată din ceruri împotriva oricărei necinstiri a lui Dumnezeu și împotriva oricărei nedreptăți a oamenilor care înăbușă adevărul prin căile lor rele. ¹⁹Dumnezeu Își arată mânia deoarece tot ce se poate ști despre El le-a fost arătat oamenilor de El Însuși. ²⁰Căci însușirile nevăzute ale lui Dumnezeu—atât puterea Lui eternă, cât și divinitatea Lui—sunt văzute limpede de la crearea lumii, fiind înțelese prin lucrurile pe care le-a făcut El, așa că oamenii nu se pot dezvinovăți ²¹deoarece deși Îl cunosc pe Dumnezeu, nu-L slăvesc ca Dumnezeu și nici nu-I mulțumesc. Ei au început să se gândească la lucruri care nu sunt importante, iar inimile lor fără pricepere s-au întunecat. ²²Oamenii s-au crezut înțelepți și au înnebunit. ²³Au schimbat slava Dumnezeului nemuritor cu idoli ce reprezintă oameni muritori, păsări, patrupede și reptile.

²⁴Și-au umplut inimile cu poftă imorale. De aceea, Dumnezeu i-a lăsat pradă imoralității pentru ca să-și necinstească trupurile între ei. ²⁵Ei au schimbat adevărul lui Dumnezeu cu o minciună. S-au închinat și au slujit creaturii în locul Creatorului care este în veci binecuvântat. Amin.*

²⁶Pentru toate acestea, Dumnezeu i-a lăsat pradă lucrurilor rușinoase pe care doreau să le facă. Femeile lor au schimbat relațiile intime firești cu cele nefirești. ²⁷Tot așa și bărbații au părăsit relațiile lor normale cu femeile. Ei s-au aprins în pofta lor pentru alți bărbați. Bărbații au comis fapte necuviincioase cu alți bărbați și au

that I have had from my work among the other non-Jewish people.

¹⁴I must serve all people—Greeks* and non-Greeks, wise and foolish. ¹⁵That is why I want so much to tell the Good News to you there in Rome.

¹⁶I am proud of the Good News, because it is the power God uses to save everyone who believes—to save the Jews first, and now to save the non-Jews. ¹⁷The Good News shows how God makes people right with himself. God’s way of making people right begins and ends with faith. As the Scriptures* say, “The one who is right with God by faith will live forever.”¹

All People Have Done Wrong

¹⁸God shows his anger from heaven against all the evil and wrong things that people do. Their evil lives hide the truth they have. ¹⁹This makes God angry because they have been shown what he is like. Yes, God has made it clear to them.

²⁰There are things about God that people cannot see—his eternal power and all that makes him God. But since the beginning of the world, those things have been easy for people to understand. They are made clear in what God has made. So people have no excuse for the evil they do.

²¹People knew God, but they did not honor him as God, and they did not thank him. Their ideas were all useless. There was not one good thought left in their foolish minds. ²²They said they were wise, but they became fools. ²³Instead of honoring the divine greatness* of God, who lives forever, they traded it for the worship of idols—things made to look like humans, who get sick and die, or like birds, animals, and snakes.

²⁴People wanted only to do evil. So God left them and let them go their sinful way. And so they became completely immoral and used their bodies in shameful ways with each other. ²⁵They traded the truth of God for a lie. They bowed down and worshiped the things God made instead of worshiping the God who made those things. He is the one who should be praised forever. Amen.*

²⁶Because people did those things, God left them and let them do the shameful things they wanted to do. Women stopped having natural sex with men and started having sex with other women. ²⁷In the same way, men stopped having natural sex with women and began wanting each other all the time. Men did shameful things with

¹1.17 Citat din Hab. 2.4.

¹1:17 Quote from Hab. 2:4.

primit în ei înșiși răsplata cuvenită pentru rățacirea lor.

²⁸Oamenii au refuzat să-L cunoască pe Dumnezeu. Atunci Dumnezeu i-a lăsat pradă unei gândiri stricate care i-a condus să facă lucruri necuviincioase. ²⁹Ei s-au umplut cu orice fel de nedreptate, de răutate, de lăcomie și de ură. Sunt plini de invidie, de ucideri, de certuri, de înșelăciuni și de dușmănie. Sunt bârfitori, ³⁰defăimători, Îl urăsc pe Dumnezeu; sunt obraznici, mândri, lăudăroși, născocitori de rele, neascultători de părinți, ³¹fără minte; nu-și țin promisiunile, nu au afecțiune naturală și nu au milă. ³²Acești oameni cunosc foarte bine hotărârea dreaptă a lui Dumnezeu, conform căreia cei ce fac astfel de lucruri merită să moară. Cu toate acestea, ei nu numai că le fac, dar îi și aprobă pe cei ce le practică.

Și evreii sunt păcătoși

2¹De aceea, tu, omule care judeci, oricine ai fi, nu te mai poți dezvinovăți. Căci atunci când îl judeci pe altul, te condamni pe tine însuși pentru că și tu faci ceea ce judeci. ²Știu că judecata lui Dumnezeu asupra celor ce fac astfel de lucruri este dreaptă. ³Dar tu, cel ce-i judeci pe alții pentru lucrurile greșite pe care le faci și tu, crezi că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu? ⁴Sau disprețuiești tu marea Lui bunătate, îngăduință și răbdare? Nu știi că bunătatea Lui te conduce la schimbarea modului tău de a gândi și de a acționa? ⁵Din cauza încăpățănării voastre și pentru că nu vreți să vă schimbați modul de a gândi și de a acționa. Se mânie Dumnezeu din ce în ce mai mult pe voi. Și veți fi pedepsiți în ziua Judecății de apoi. În acea zi va fi arătată judecata dreaptă a lui Dumnezeu. ⁶Fiecare va fi răsplătit de Dumnezeu pentru faptele sale. ⁷Celor ce stăruie în fapte bune și caută slavă¹, cinste și nemurire, le va da viață eternă. ⁸Dar cei ce, din ambiție egoistă, refuză să asculte adevărul și ascultă de nedreptate, vor avea parte de mânie și de furia Sa. ⁹Cel ce face răul, fie că este evreu, fie că nu este evreu, va avea parte de necaz și de suferințe. ¹⁰Dar cel ce face binele, va avea slavă, cinste și pace: mai întâi evreul,

¹2.7 slavă măreția și maiestatea lui Dumnezeu; starea glorioasă a binecuvântării în care vor intra creștinii adevărați după revenirea Mântuitorului din cer.

other men, and in their bodies they received the punishment for those wrongs.

²⁸People did not think it was important to have a true knowledge of God. So God left them and allowed them to have their own worthless thinking. And so they do what they should not do. ²⁹They are filled with every kind of sin, evil, greed, and hatred. They are full of jealousy, murder, fighting, lying, and thinking the worst things about each other. They gossip ³⁰and say evil things about each other. They hate God. They are rude, proud, and brag about themselves. They invent ways of doing evil. They don't obey their parents, ³¹they are foolish, they don't keep their promises, and they show no kindness or mercy to others. ³²They know God's law says that anyone who lives like that should die. But they not only continue to do these things themselves, but they also encourage others who do them.

Let God Be the Judge

2¹So do you think that you can judge those other people? You are wrong. You too are guilty of sin. You judge them, but you do the same things they do. So when you judge them, you are really condemning yourself. ²God judges all who do such things, and we know his judgment is right. ³And since you do the same things as those people you judge, surely you understand that God will punish you too. How could you think you would be able to escape his judgment? ⁴God has been kind to you. He has been very patient, waiting for you to change. But you think nothing of his kindness. Maybe you don't understand that God is kind to you so that you will decide to change your lives.

⁵But you are so stubborn! You refuse to change. So you are making your own punishment greater and greater. You will be punished on the day when God will show his anger. On that day everyone will see how right God is to judge people. ⁶He will reward or punish everyone for what they have done. ⁷Some people live for God's glory,* for honor, and for life that cannot be destroyed. They live for those things by always continuing to do good. God will give eternal life to them. ⁸But others are selfish and refuse to follow truth. They follow evil. God will show his anger and punish them. ⁹He will give trouble and suffering to everyone who does evil—to the Jews first and also to the non-Jews. ¹⁰But he will give glory, honor, and peace to everyone who does good—to the Jews first and also to the non-Jews.

apoi și neevreul. ¹¹Dumnezeu nu este părtinitor cu nimeni.

¹²Cei ce au păcătuit fără să cunoască Legea* scrisă a lui Dumnezeu, vor pieri fără Lege. Toți cei ce au păcătuit sub Lege, vor fi condamnați după Lege. ¹³Înainte de Dumnezeu, nu sunt drepti cei ce aud Legea, ci aceia care fac ceea ce le cere Legea. Aceștia vor fi îndreptățiți de Dumnezeu. ¹⁴Neevreii nu au Legea și nu știu ce le cere aceasta. Dar când fac singuri ceea ce le cere Legea, ei singuri își sunt lege. ¹⁵Ei arată că poruncile Legii sunt scrise în inimile lor. Conștiința lor este martorul lor. Gândurile lor fie îi vor acuza, fie îi vor aproba ¹⁶în ziua când Dumnezeu va judeca lucrurile ascunse ale oamenilor. Vestea Bună* pe care eu o proclam oamenilor spune că Dumnezeu va judeca oamenii prin Cristos Isus.

Evreii și Legea

¹⁷Dar tu spui că ești evreu, te încrezi în Lege* și te lauzi cu Dumnezeu. ¹⁸Tu cunoști voia Lui. Aprobi lucrurile care sunt cele mai bune pentru că ai fost învățat de Lege. ¹⁹Tu te consideri un ghid pentru orbi, o lumină pentru cei ce sunt în întuneric; ²⁰te crezi învățătorul celor fără minte și al copiilor. În Lege găsești întruparea conștiinței și a adevărului. ²¹De ce atunci, tu, care îi înveți pe alții, nu te înveți pe tine însuși? Tu, care îi înveți pe alții să nu fure, furi? ²²Tu, care spui să nu comiți adulter, comiți adulter? Tu, care disprețuiești idolii, le jefuiești templele? ²³Tu, care te lauzi cu Legea, Îl necinstești pe Dumnezeu încalcând Legea? ²⁴Așa cum este scris: „Din cauza voastră este vorbit de rău Numele lui Dumnezeu printre neevrei.”¹

²⁵Circumcizia* înseamnă ceva dacă faci ce-ți cere Legea. Dacă încalci Legea, este ca și cum nu ai fi circumcis. ²⁶Neevreii nu sunt circumciși. Dar dacă fac ce le cere Legea este ca și cum ar fi circumciși. ²⁷Cel care este necircumcis și împlinește Legea te va

¹¹God judges everyone the same. It doesn't matter who they are.

¹²People who have the law* and those who have never heard of the law are all the same when they sin. People who don't have the law and are sinners will be lost. And, in the same way, those who have the law and are sinners will be judged by the law. ¹³Hearing the law does not make people right with God. They will be right before him only if they always do what the law says.

¹⁴The non-Jews don't have the law. But when they naturally do what the law commands without even knowing the law, then they are their own law. This is true even though they don't have the written law. ¹⁵They show that in their heart they know what is right and wrong, the same as the law commands, and their conscience agrees. Sometimes their thoughts tell them that they have done wrong, and this makes them guilty. And sometimes their thoughts tell them that they have done right, and this makes them not guilty.

¹⁶All this will happen on the day when God will judge people's secret thoughts through Jesus Christ. This is part of the Good News* that I tell everyone.

The Jews and the Law

¹⁷What about you? You say you are a Jew. You trust in the law and proudly claim to be close to God. ¹⁸You know what God wants you to do. And you know what is important, because you have learned the law. ¹⁹You think you are a guide for people who don't know the right way, a light for those who are in the dark. ²⁰You think you can show foolish people what is right. And you think you are a teacher for those who are just beginning to learn. You have the law, and so you think you know everything and have all truth. ²¹You teach others, so why don't you teach yourself? You tell them not to steal, but you yourself steal. ²²You say that they must not commit adultery,* but you yourself are guilty of that sin. You hate idols,* but you steal from temples.¹ ²³You are so proud that you have God's law, but you bring shame to God by breaking his law. ²⁴As the Scriptures* say, "People in other nations insult God because of you."²

²⁵If you follow the law,* then your circumcision* has meaning. But if you break the law, then it is like you were never circumcised. ²⁶The non-Jews are not circumcised. But if they do what the law says, then it is like they were circumcised. ²⁷You have the written law and circumcision, but

¹2:24 Citat din Is. 52:5. Vezi Ezech. 36:20-23.

¹2:22 temple A building people built for their idols (false gods). ²2:24 Quote from Isa. 52:5. See also Ezek. 36:20-23.

condamna pe tine care, deși ești circumcis, nu respecti Legea.

²⁸Nu ești evreu datorită unor caracteristici exterioare. Adevărata circumcizie nu este în trup. ²⁹Evreu adevărat este cel ce este evreu înăuntrul său, iar adevărata circumcizie este aceea a inimii, făcută de Duhul*, și nu de Lege. Lauda pe care o primește un astfel de om nu vine de la oameni, ci de la Dumnezeu.

3¹Au deci evreii vreun avantaj față de ceilalți oameni? Este importantă circumcizia? ²Da, au multe avantaje, în toate privințele. În primul rând, lor le-au fost încredințate cuvintele lui Dumnezeu. ³Însă unii au fost necredincioși. Va anula aceasta credincioșia lui Dumnezeu? ⁴Nici vorbă! Dumnezeu va spune adevărul, chiar dacă toată lumea va minți. După cum este scris:

„Ți se va da dreptate când vei vorbi
și vei câștiga când vei fi judecat.“

Psalmul 51:4

⁵Însă dacă nedreptatea noastră scoate în evidență dreptatea lui Dumnezeu, ce vom spune? Putem spune că Dumnezeu este nedrept când ne pedepsește? (Vorbesc în felul oamenilor.) ⁶Nici vorbă! Dacă Dumnezeu ar fi nedrept, cum ar putea judeca lumea?

⁷Cineva ar putea spune: „Dumnezeu este slăvit și adevărul Lui se vede mai clar datorită minciunii mele. Atunci de ce mai sunt eu judecat ca păcătos?“ ⁸Cu alte cuvinte, s-ar părea, așa cum au pretins unii, vorbindu-ne de rău, că spunem: „Să facem răul, ca să vină binele din el.“ Cei ce spun așa ceva își merită pedeapsa.

Toți oamenii sunt vinovați

⁹Ce vom spune deci? Suntem noi, evreii, mai buni decât alți oameni? Nu. Pentru că am spus deja că și evreii și neevreii sunt vinovați de păcat. ¹⁰După cum este scris:

„Nu este nimeni fără păcat! Nimeni.

¹¹ Nu este nimeni care înțelege.

Nu-L caută nimeni pe Dumnezeu.

¹² Cu toții s-au îndepărtat de Dumnezeu și au devenit nefolositori.

you break the law. So those who are not circumcised in their bodies, but still obey the law, will show that you are guilty.

²⁸You are not a true Jew if you are only a Jew in your physical body. True circumcision¹ is not only on the outside of the body. ²⁹A true Jew is one who is a Jew inside. True circumcision is done in the heart. It is done by the Spirit,* not by the written law. And anyone who is circumcised in the heart by the Spirit gets praise from God, not from people.

3¹So, do Jews have anything that others don't have? Do they get any benefit from being circumcised? ²Yes, the Jews have many benefits. The most important one is this: God trusted the Jews with his teachings. ³It is true that some Jews were not faithful to God. But will that stop God from doing what he promised? ⁴No, even if everyone else is a liar, God will always do what he says. As the Scriptures say about him,

“You will be proved right in what you say,
and you will win when people accuse you.”

Psalm 51:4

⁵When we do wrong, that shows more clearly that God is right. So can we say that God does wrong when he punishes us? (That's the way some people think.) ⁶Of course not. If God could not punish us, how could he judge the world?

⁷Someone might say, “When I lie, it really gives God glory,* because my lie makes his truth easier to see. So why am I judged a sinner?” ⁸It would be the same to say, “We should do evil so that good will come.” Many people criticize us, saying that's what we teach. They are wrong, and they should be condemned for saying that.

All People Are Guilty

⁹So are we Jews better than other people? No, we have already said that Jews and non-Jews are the same. They are all guilty of sin. ¹⁰As the Scriptures* say,

“There is no one doing what is right,
not even one.

¹¹ There is no one who understands.

There is no one who is trying to be with God.

¹² They have all turned away from him,
and now they are of no use to anyone.

¹ 2:28 *circumcision* See the Word List. Paul uses it here in a spiritual sense of believers who share in the new agreement God gave his people through Jesus.

Nu este nici unul care să facă binele.
Nici unul măcar!¹³ *Psalmul 14.1–3*

There is no one who does good, not even one.”
Psalm 14:1–3

¹³„Gurile lor sunt ca niște morminte deschise.
Cu limbile lor îi înșală pe alții.”
Psalmul 5.9

¹³“The words coming from their mouths are filthy, like the smell coming from an open grave. They use their tongues for telling lies.”
Psalm 5:9

„Ceea ce spun ei se aseamănă cu veninul șerpilor.” *Psalmul 140.3*

“Their words are like the poison of snakes.”
Psalm 140:3

¹⁴„Vorbirea lor este plină de blesteme și amarăciune.” *Psalmul 10.7*

¹⁴“Their mouths are full of cursing and bitterness.”
Psalm 10:7

¹⁵„Sunt gata săucidă.
¹⁶ Distrug tot ce găsesc în calea lor și aduc necazuri pe oriunde trec.
¹⁷ Ei nu știu cum e să trăiești în pace.”
Isaia 59.7–8

¹⁵“They are always ready to hurt and kill.
¹⁶ Everywhere they go they cause ruin and sadness.
¹⁷ They don’t know the way of peace.”
Isaiah 59:7–8

¹⁸„Nu au nici teamă, nici respect pentru Dumnezeu.” *Psalmul 36.1*

¹⁸“They have no fear or respect for God.”
Psalm 36:1

¹⁹Acum știm că, prin tot ceea ce spune, Legea* vorbește celor care sunt sub Lege. Astfel nimeni nu se mai poate dezvinovăți și întreaga lume este trasă la răspundere înaintea lui Dumnezeu. ²⁰De aceea, nimeni nu va fi acceptat de Dumnezeu pe baza faptelor cerute de Lege. Legea aduce recunoașterea păcatului.

¹⁹What the law* says is for those who are under the law. It stops anyone from making excuses. And it brings the whole world under God’s judgment, ²⁰because no one can be made right with God by following the law. The law only shows us our sin.

Îndreptățirea prin credință

²¹Dar acum Dumnezeu a arătat o cale prin care oamenii pot fi declarați drepti înaintea lui Dumnezeu fără Lege*. Despre ea ne-au adus mărturie Legea și Profeții*. ²²Această dreptate vine de la Dumnezeu prin credința în Isus Cristos. Ea este dată tuturor celor ce cred. Nu există nici o diferență între oameni ²³pentru că toți au păcătuit și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu. ²⁴Dar îndreptățirea¹ lor este un dar făcut prin harul² lui Dumnezeu. Oamenii sunt îndreptății prin eliberarea lor de păcat care vine prin Cristos Isus. ²⁵Dumnezeu L-a prezentat pe Isus ca jertfă, astfel ca, prin

How God Makes People Right

²¹But God has a way to make people right, and it has nothing to do with the law. He has now shown us that new way, which the law and the prophets* told us about. ²²God makes people right through their faith in¹ Jesus Christ. He does this for all who believe in Christ. Everyone is the same. ²³All have sinned and are not good enough to share God’s divine greatness.* ²⁴They are made right with God by his grace.* This is a free gift. They are made right with God by being made free from sin through Jesus Christ. ^{25–26}God gave

¹ 3.24 *îndreptățire* actul lui Dumnezeu prin care îi declară pe oameni liberi de vinovăție și plăcuți înaintea Lui, considerați ca fiind drepti. ² 3.24 *har* bunăvoință, favoare a lui Dumnezeu față de oameni; bunătatea cu care Dumnezeu dă favoruri celor ce nu le merită și acordă păcătoșilor iertarea păcatelor lor și mântuirea eternă prin Cristos.

¹ 3:22 *their faith in* Or, “the faithfulness of.”

sângele Său, El să fie mijlocul prin care sunt iertate păcatele oamenilor, prin credința lor în El. Dumnezeu a făcut aceasta ca demonstrare a dreptății Sale pentru că, în îndurarea Sa, Dumnezeu lăsase nepedepsite păcatele din trecut. ²⁶El L-a dat pe Isus pentru a arăta că și astăzi El este drept. El este în același timp și Cel ce judecă drept, și Cel ce îndreptățește pe acela care are credință în Isus.

²⁷Unde este deci lauda? A fost înlăturată! Pe baza cărui principiu? Al faptelor? Nu, ci pe baza principiului credinței. ²⁸Noi considerăm că omul este îndreptățit înaintea lui Dumnezeu prin credință, și nu prin faptele Legii. ²⁹Dumnezeu nu este numai al evreilor. El este și Dumnezeul neevreilor. ³⁰Dumnezeu este Unul singur. El îi va îndreptăți prin credința lor și pe evrei, și pe neevrei. ³¹Dar noi nu desființăm Legea cu credința, ci prin credință noi confirmăm Legea.

Exemplul lui Avraam

4¹Ce putem spune despre Avraam* care este strămoșul nostru? Ce a aflat el despre credință? ²Dacă Avraam a fost îndreptățit prin faptele sale, atunci el se poate lauda, dar nu înaintea lui Dumnezeu. ³Căci ce spune Scriptura*? „Avraam s-a încrezut în Dumnezeu, iar credința lui i-a fost considerată ca dreptate.”¹

⁴Pentru cel ce lucrează, salariul nu este considerat ca un dar, ci este câștigat de acesta prin muncă. ⁵Însă celui care nu lucrează dar crede în Cel care îl îndreptățește pe păcătos, credința lui îi este considerată ca dreptate. ⁶La fel și David vorbește despre fericirea celui pe care Dumnezeu îl îndreptățește fără fapte.

⁷„Binecuvântați sunt cei
ale căror greșeli sunt iertate
și ale căror păcate sunt acoperite.

⁸ Binecuvântat este omul căruia
Domnul nu-i ia în seamă păcatul.“

Psalmul 32.1–2

¹4:3 Citat din Gen. 15.6.

Jesus as a way to forgive people's sins through their faith in him. God can forgive them because the blood sacrifice of Jesus pays for their sins. God gave Jesus to show that he always does what is right and fair. He was right in the past when he was patient and did not punish people for their sins. And in our own time he still does what is right. God worked all this out in a way that allows him to be a just judge and still make right any person who has faith in Jesus.

²⁷So do we have any reason to boast about ourselves? No reason at all. And why not? Because we are depending on the way of faith, not on what we have done in following the law. ²⁸I mean we are made right with God through faith, not through what we have done to follow the law. This is what we believe. ²⁹God is not only the God of the Jews. He is also the God of the non-Jews. ³⁰There is only one God. He will make Jews¹ right with him by their faith, and he will also make non-Jews² right with him through their faith. ³¹So do we destroy the law by following the way of faith? Not at all! In fact, faith causes us to be what the law actually wants.

The Example of Abraham

4¹So what can we say about Abraham,* the father of our people? What did he learn about faith? ²If Abraham was made right by the things he did, he had a reason to boast about himself. But God knew different. ³That's why the Scriptures* say, “Abraham believed God, and God accepted his faith. That made him right with God.”³

⁴When people work, their pay is not given to them as a gift. They earn the pay they get. ⁵But people cannot do any work that will make them right with God. So they must trust in him. Then he accepts their faith, and that makes them right with him. He is the one who makes even evil people right. ⁶David* said the same thing when he was talking about the blessing people have when God accepts them as good without looking at what they have done:

⁷“What a blessing it is
when people are forgiven
for the wrongs they have done,
when their sins are erased!

⁸ What a blessing it is
when the Lord accepts people
as if they are without sin!”

Psalm 32:1–2

¹3:30 Jews Literally, “circumcision.” ²3:30 non-Jews Literally, “uncircumcision.” ³4:3 Quote from Gen. 15:6.

⁹Această binecuvântare nu este numai pentru cei circumciși, ci și pentru cei necircumciși. Noi spunem: „Credința lui Avraam i-a fost considerată ca dreptate.”
¹⁰Dar când i-a fost considerată ca dreptate? Pe când era circumcis* sau pe când era necircumcis? Pe când era necircumcis. ¹¹El a primit circumcizia ca dovadă a îndreptării lui, îndreptare pe care a dobândit-o prin credință, pe când era necircumcis. Acum el este tatăl tuturor celor ce cred, dar nu sunt circumciși. Și acestora li se va considera credința ca dreptate. ¹²El este și tatăl celor circumciși care calcă pe urmele credinței pe care o avea tatăl lor, Avraam, pe când era necircumcis.

Promisiunea lui Dumnezeu prin credință

¹³Lui Avraam și urmașilor săi li s-a promis că vor moșteni lumea. Această promisiune nu a venit prin Lege*, ci prin dreptatea care vine din credință. ¹⁴Căci dacă cei care se bazează pe Lege sunt moștenitori, credința a fost golită de sens și promisiunea a fost anulată. ¹⁵Din cauza neascultării oamenilor, Legea provoacă mânia lui Dumnezeu. Acolo unde nu există Lege, nu există nici neascultare.

¹⁶De aceea, promisiunea lui Dumnezeu vine prin credință pentru a fi primită ca un dar de la Dumnezeu. Promisiunea este făcută tuturor urmașilor lui Avraam: atât celor ce au Legea, cât și celor ce au o credință ca a lui Avraam. El este tatăl nostru, al tuturor, ¹⁷așa cum este scris și în Scripturi*: „Te-am făcut tatăl multor popoare.”¹ Înaintea lui Dumnezeu, Avraam este tatăl nostru. El a crezut în Dumnezeul care dă viață morților și care cheamă la existență lucrurile care încă nu există.

¹⁸Avraam a crezut cu speranță împotriva oricărei speranțe. Astfel, el a devenit tatăl multor popoare, după cum s-a spus: „Atât de numeroși vor fi urmașii tăi.”² ¹⁹Credința lui Avraam nu a slăbit deloc. Avraam s-a uitat la trupul său care era ca și mort (el avea atunci 100 de ani) și la faptul că Sara nu putea avea copii. ²⁰În ciuda acestui fapt, el nu s-a îndoit în necredință de promisiunea lui Dumnezeu, ci s-a întărit în credință

⁹Is this blessing only for those who are circumcised*? Or is it also for those who are not circumcised? We have already said that God accepted Abraham's faith, and that made him right with God. ¹⁰So how did this happen? Did God accept Abraham before or after he was circumcised? God accepted him before his circumcision. ¹¹Abraham was circumcised later to show that God accepted him. His circumcision was proof that he was right with God through faith before he was circumcised. So Abraham is the father of all those who believe but are not circumcised. They believe and are accepted as people who are right with God. ¹²And Abraham is also the father of those who have been circumcised. But it is not their circumcision that makes him their father. He is their father only if they live following the faith that our father Abraham had before he was circumcised.

God's Promise Received Through Faith

¹³Abraham* and his descendants received the promise that they would get the whole world. But Abraham did not receive that promise because he followed the law.* He received that promise because he was right with God through his faith. ¹⁴If people could get God's promise by following the law, then faith is worthless. And God's promise to Abraham is worthless, ¹⁵because the law can only bring God's anger on those who disobey it. But if there is no law, then there is nothing to disobey.

¹⁶So people get what God promised by having faith. This happens so that the promise can be a free gift. And if the promise is a free gift, then all of Abraham's people can have that promise. The promise is not just for those who live under the law of Moses.* It is for all who live with faith like Abraham did. He is the father of us all. ¹⁷As the Scriptures* say, “I have made you a father of many nations.”¹ This is true before God, the one Abraham believed—the God who gives life to the dead and speaks of things that don't yet exist as if they are real.

¹⁸There was no hope that Abraham would have children, but Abraham believed God and continued to hope. And that is why he became the father of many nations. As God told him, “You will have many descendants.”² ¹⁹Abraham was almost a hundred years old, so he was past the age for having children. Also, Sarah could not have children. Abraham was well aware of this, but his faith in God never became weak. ²⁰He never doubted that God would do what he

¹4:17 Citat din Gen. 17:5. ²4:18 Citat din Gen. 15:5.

¹4:17 Quote from Gen. 17:5. ²4:18 Quote from Gen. 15:5.

dând slavă lui Dumnezeu. ²¹Avraam era convins că Dumnezeu are puterea să și facă ce a promis. ²²De aceea, „credința i-a fost considerată ca dreptate.”¹ ²³Scriptura* spune: „credința i-a fost considerată ca dreptate.” Ea nu vorbește doar pentru Avraam, ²⁴ci și pentru noi, cei a căror credință va fi considerată ca dreptate. Aceasta se va întâmpla aceluia dintre noi care cred în Cel ce L-a înviat din morți pe Domnul nostru Isus. ²⁵El a fost dat să moară pentru păcatele noastre și a înviat pentru ca noi să fim îndreptățiți.

Roadele îndreptării

5 ¹Pentru că am fost îndreptățiți prin credință, avem pace cu Dumnezeu, prin Domnul nostru Isus Cristos. ²Tot prin El și prin credință am fost lăsați să intrăm în harul în care ne aflăm acum. Și ne bucurăm datorită speranței de a avea parte de slava lui Dumnezeu. ³Mai mult, noi ne bucurăm chiar și în necaz pentru că știm că necazul produce răbdare. ⁴Iar răbdarea produce caracter. Caracterul produce speranță, ⁵iar speranța nu ne va dezamăgi pentru că dragostea lui Dumnezeu ne-a fost turnată în inimi prin Duhul Sfânt* care ne-a fost dat.

⁶Cristos a murit pe când noi eram neajutorati. La momentul potrivit El a murit pentru cei răi. ⁷Cu greu ar muri cineva pentru un om cinstit, dar poate că s-ar găsi cineva care ar avea curajul să-și dea viața pentru un om bun. ⁸Cristos a murit pentru noi pe când eram păcătoși. Prin aceasta Își arată Dumnezeu dragostea Lui pentru noi.

⁹De vreme ce noi am fost îndreptățiți prin sângele lui Cristos, cu atât mai mult vom fi salvați prin El de mânia lui Dumnezeu. ¹⁰Pe când eram dușmanii lui Dumnezeu, am fost împăcați cu El prin moartea Fiului Său. Cu atât mai mult acum, că am fost împăcați, vom fi și mântuiți prin viața lui Cristos. ¹¹Mai mult, noi chiar ne bucurăm în Dumnezeu, prin Domnul nostru Isus Cristos. Prin El am fost împăcați cu Dumnezeu.

Adam și Cristos

¹²Păcatul a venit în lume printr-un singur om. Prin păcat a venit moartea. Iar moartea vine pentru fiecare om pentru că fiecare a păcătuit. ¹³Păcatul era în lume înaintea

promised. He never stopped believing. In fact, he grew stronger in his faith and just praised God. ²¹Abraham felt sure that God was able to do what he promised. ²²So, “God accepted Abraham’s faith, and that made him right with God.”¹ ²³These words (“God accepted Abraham’s faith”) were written not only for Abraham. ²⁴They were also written for us. God will also accept us because we believe. We believe in the one who raised Jesus our Lord from death. ²⁵Jesus was given to die for our sins, and he was raised from death to make us right with God.

Right With God

5 ¹We have been made right with God because of our faith. So we have peace with him through our Lord Jesus Christ. ²Through our faith, Christ has brought us into that blessing of God’s grace* that we now enjoy. And we are very happy because of the hope we have of sharing God’s glory.* ³And we are also happy with the troubles we have. Why are we happy with troubles? Because we know that these troubles make us more patient. ⁴And this patience is proof that we are strong. And this proof gives us hope. ⁵And this hope will never disappoint us. We know this because God has poured out his love to fill our hearts through the Holy Spirit* he gave us.

⁶Christ died for us when we were unable to help ourselves. We were living against God, but at just the right time Christ died for us. ⁷Very few people will die to save the life of someone else, even if it is for a good person. Someone might be willing to die for an especially good person. ⁸But Christ died for us while we were still sinners, and in that way God showed how much he loves us.

⁹We have been made right with God by the blood sacrifice of Christ. So through Christ we will surely be saved from God’s anger. ¹⁰I mean that while we were God’s enemies, he made friends with us through his Son’s death. So surely, now that we are God’s friends, God will save us through his Son’s life. ¹¹And not only will we be saved, but we rejoice right now in what God has done for us through our Lord Jesus Christ. It is because of Jesus that we are now God’s friends.

Adam and Christ

¹²Sin came into the world because of what one man did. And with sin came death. So this is why all people must die—because all people have sinned. ¹³Sin was in the world before the law of

¹4.22 Citat din Gen. 15.6.

¹4:22 Quote from Gen. 15:6.

Legii*, dar în absența ei păcatul nu este luat în considerare. ¹⁴Totuși toți cei ce au trăit după Adam și înainte de Moise au murit. Și au murit chiar și cei care nu au păcătuit ca Adam, încălcând în mod voit porunca lui Dumnezeu.

Adam a fost o imagine a Celui ce urma să vină, adică a lui Cristos. ¹⁵Însă darul lui Dumnezeu nu se aseamănă cu greșeala lui Adam. Dacă, prin greșeala unuia singur, au murit mulți, cu atât mai mult harul lui Dumnezeu și darul care a venit printr-un singur Om, Isus Cristos, s-au revărsat din belșug pentru cei mulți. ¹⁶Iar darul nu se aseamănă cu ceea ce a venit prin cel ce a păcătuit. Judecata care duce la condamnare a venit după un singur păcat, dar darul care duce la îndreptățire a venit după mai multe încălcări de Lege. ¹⁷De aceea, dacă moartea a domnit prin greșeala unuia singur, cu atât mai mult vor domni în viață cei ce se bucură de abundența harului lui Dumnezeu și de îndreptățirea realizată de El prin acel Om, Isus Cristos.

¹⁸Dacă printr-o singură greșeală a fost condamnată toată omenirea, tot așa, printr-o singură faptă dreaptă, a venit îndreptățirea și, o dată cu ea, viața eternă pentru toți oamenii. ¹⁹Prin neascultarea unui singur om, toți oamenii au fost făcuți păcătoși. La fel, prin ascultarea unui singur Om, mulți oameni vor fi considerați drepti înaintea lui Dumnezeu. ²⁰Legea a fost introdusă pentru ca greșelile să se înmulțească. Dar unde s-a înmulțit păcatul, acolo s-a înmulțit și mai mult harul lui Dumnezeu. ²¹Așa cum păcatul a domnit prin moarte, tot așa harul lui Dumnezeu va domni prin dreptate, pentru a aduce viața eternă prin Isus Cristos, Domnul nostru.

Morți față de păcat, dar vii în Cristos

6 ¹Ce vom spune atunci? Să continuăm să păcătuim pentru ca să se înmulțească harul? ²Nici vorbă! Cum am putea noi, care am murit față de păcat, să mai trăim în păcat? ³Sau nu știți că toți care am fost botezați în Cristos Isus, am fost botezați în moartea Lui? ⁴Prin botezul* în moartea Lui, noi am fost îngropați împreună cu El, pentru ca, așa cum Cristos a înviat din morți, prin puterea slăvită a Tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă.

Moses.* But God does not consider people guilty of sin if there is no law. ¹⁴But from the time of Adam to the time of Moses, everyone had to die. Adam died because he sinned by not obeying God's command. But even those who did not sin that same way had to die.

That one man, Adam, can be compared to Christ, the one who was coming in the future. ¹⁵But God's free gift is not like Adam's sin. Many people died because of the sin of that one man. But the grace* that people received from God was much greater. Many received God's gift of life by the grace of this other man, Jesus Christ. ¹⁶After Adam sinned once, he was judged guilty. But the gift of God is different. His free gift came after many sins, and it makes people right with him. ¹⁷One man sinned, and so death ruled all people because of that one man. But now some people accept God's full grace and his great gift of being made right. Surely they will have true life and rule through the one man, Jesus Christ.

¹⁸So that one sin of Adam brought the punishment of death to all people. But in the same way, Christ did something so good that it makes all people right with God. And that brings them true life. ¹⁹One man disobeyed God and many became sinners. But in the same way, one man obeyed God and many will be made right. ²⁰The law was brought in so that more people would sin in the same way Adam did. But where sin increased, there was even more of God's grace. ²¹Sin once used death to rule us. But God gave us more of his grace so that grace could rule by making us right with him. And this brings us eternal life through Jesus Christ our Lord.

Dead to Sin but Alive in Christ

6 ¹So do you think we should continue sinning so that God will give us more and more grace*? ²Of course not! Our old sinful life ended. It's dead. So how can we continue living in sin? ³Did you forget that all of us became part of Christ Jesus when we were baptized*? We shared his death in our baptism.* ⁴So when we were baptized, we were buried with Christ and shared in his death. We were buried so that we could be raised from death like Christ was and live a new life. Christ was raised from death by the wonderful power of the Father.

⁵Dacă am fost uniți cu El într-o moarte ca a Lui, atunci vom fi uniți cu El și într-o înviere ca a Lui. ⁶Noi știm că omul nostru cel vechi a fost răstignit cu Cristos, pentru ca puterea trupului care este supus păcatului să fie distrusă, astfel ca noi să nu mai fim sclavii păcatului. ⁷Pentru că cel ce a murit este eliberat de păcat.

⁸Și dacă am murit cu Cristos, credem că vom și trăi cu El. ⁹Pentru că știm că Cristos, care a înviat din morți, nu mai moare. Moartea nu mai stăpânește peste El. ¹⁰El a murit pentru păcat o dată pentru totdeauna. Viața pe care o trăiește acum, o trăiește pentru Dumnezeu. ¹¹La fel considerați-vă și voi morți față de păcat, dar vii pentru Dumnezeu, în Cristos Isus.

¹²Păcatul nu trebuie să vă stăpânească trupurile muritoare, nici nu ar trebui să ascultați de poftetele sale rele. ¹³Nu trebuie să mai lăsați părți ale trupurilor voastre la dispoziția păcatului ca unelte ale răului. ¹⁴Păcatul nu va mai domni peste voi pentru că voi nu sunteți sub Lege*, ci sub harul lui Dumnezeu.

Sclavi ai dreptății

¹⁵Ce să facem atunci? Să păcătuim pentru că nu trăim sub Lege*, ci sub har? Nici vorbă! ¹⁶Știți că atunci când vă faceți sclavii cuiva, sunteți sclavii celui de care ascultați. Fie sunteți sclavii păcatului, o sclavie care duce la moarte, fie sunteți sclavii ascultării de Dumnezeu, o sclavie care duce la dreptate. ¹⁷Dar mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu pentru că, deși erați sclavii păcatului, ați ascultat din toată inima de învățătura căreia v-ați dedicat. ¹⁸Ați fost eliberați de păcat și ați fost făcuți sclavii dreptății. ¹⁹Folosesc un exemplu ușor de înțeles pentru că pricepeți mai greu. Așa cum înainte puneți la dispoziția necurăției și nelegiurii unele părți ale trupului vostru, având ca rezultat nelegiuirea, tot așa puneți-le acum la dispoziția dreptății, având ca rezultat sfințirea în slujirea lui Dumnezeu.

²⁰Când erați sclavi ai păcatului, erați liberi față de dreptate. ²¹Și ce fel de roade aduceați atunci? Roade de care acum vă este rușine și al căror rezultat este moartea. ²²Acum, că ați fost eliberați de păcat și ați fost făcuți sclavii lui Dumnezeu, roada

⁵Christ died, and we have been joined with him by dying too. So we will also be joined with him by rising from death like he did. ⁶We know that our old life was killed on the cross with Christ. This happened so that our sinful selves would have no power over us. Then we would not be slaves to sin. ⁷Anyone who has died is made free from sin's control.

⁸If we died with Christ, we know that we will also live with him. ⁹Christ was raised from death. And we know that he cannot die again. Death has no power over him now. ¹⁰Yes, when Christ died, he died to defeat the power of sin one time—enough for all time. He now has a new life, and his new life is with God. ¹¹In the same way, you should see yourselves as being dead to the power of sin and alive for God through Christ Jesus.

¹²But don't let sin control your life here on earth. You must not be ruled by the things your sinful self makes you want to do. ¹³Don't offer the parts of your body to serve sin. Don't use your bodies to do evil, but offer yourselves to God, as people who have died and now live. Offer the parts of your body to God to be used for doing good. ¹⁴Sin will not be your master, because you are not under law. You now live under God's grace.

Slaves of Goodness

¹⁵So what should we do? Should we sin because we are under grace* and not under law? Absolutely not! ¹⁶Surely you know that when you obey someone like a slave, they become your master. You can follow sin, or you can obey God. Following sin brings spiritual death, but obeying God makes you right with him. ¹⁷In the past you were slaves to sin—sin controlled you. But thank God, you fully obeyed what you were taught. ¹⁸You were made free from sin, and now you are slaves to what is right. ¹⁹I use this example from everyday life because you need help in understanding spiritual truths. In the past you offered the parts of your body to be slaves to your immoral and sinful thoughts. The result was that you lived only for sin. In the same way, you must now offer yourselves to be slaves to what is right. Then you will live only for God.

²⁰In the past you were slaves to sin, and you did not even think about doing right. ²¹You did evil things, and now you are ashamed of what you did. Did those things help you? No, they only brought death. ²²But now you are free from sin. You have become slaves of God, and the result is that you

voastră duce la sfințenie și, în final, la viață eternă. ²³Plata păcatului este moartea, dar darul oferit de Dumnezeu este viața eternă în Cristos Isus, Domnul nostru.

Un exemplu din căsătorie

7¹Fraților, Legea* are putere asupra oamenilor cât sunt în viață (vorbesc celor ce cunosc Legea). ²De exemplu, o femeie căsătorită este legată prin lege de soțul ei, cât timp trăiește acesta. Dacă soțul ei moare, ea este eliberată de legea căsătoriei. ³Dacă ea devine soția altui bărbat cât timp soțul ei trăiește, ea va fi considerată adulteră. Dar dacă soțul ei moare, ea este eliberată de legea căsătoriei și, dacă se căsătorește cu altul, ea nu este adulteră.

⁴La fel ați murit și voi, frații mei, față de Lege, prin trupul lui Cristos, pentru a putea deveni ai Altuia, și anume ai Celui care a înviat dintre cei morți, pentru a aduce roadă lui Dumnezeu. ⁵Pe când eram controlați de natura noastră păcătoasă, patimile noastre păcătoase lucrau în trupurile noastre, prin Lege, pentru a produce roade care duc la moarte. ⁶Din moment ce am murit față de Legea care ne ținea prizonieri, noi am fost eliberați de sub stăpânirea ei. Acum Îi slujim lui Dumnezeu, Stăpânul nostru, într-o viață nouă condusă de Duhul*, și nu în viața veche condusă de Lege.

Lupta noastră împotriva păcatului

⁷Ce vom spune deci? Să spunem că Legea* și păcatul sunt același lucru? Nu! Dar oricum, dacă nu ar fi existat Legea, eu nu aș fi știut ce este păcatul. Dacă Legea nu ar fi spus: „Să nu poftești!”^{1/}, eu nu aș fi știut ce înseamnă pofta. ⁸Păcatul a găsit ocazia, prin Lege, de a-mi produce tot felul de pofte. Căci, în lipsa Legii, păcatul este mort. ⁹Cândva, în lipsa Legii, eu eram viu. Dar a venit porunca și păcatul a prins viață ¹⁰și eu am murit [din punct de vedere spiritual]. Iar porunca aceea care trebuia să-mi aducă viață, mi-a adus moartea. ¹¹Păcatul s-a folosit de poruncă și m-a amăgit. Și tot prin această poruncă m-a omorât.

¹²Așa că Legea este sfântă, iar porunca este sfântă, dreaptă și bună. ¹³Înseamnă aceasta că ceea ce este bun mi-a adus

live only for God. This will bring you eternal life. ²³When people sin, they earn what sin pays—death. But God gives his people a free gift—eternal life in Christ Jesus our Lord.

An Example From Marriage

7¹Brothers and sisters, you all understand the law of Moses.* So surely you know that the law rules over people only while they are alive. ²It's like what the law says about marriage: A woman must stay married to her husband as long as he is alive. But if her husband dies, she is made free from the law of marriage. ³But if she marries another man while her husband is still alive, the law says she is guilty of adultery.* But if her husband dies, she is made free from the law of marriage. So if she marries another man after her husband dies, she is not guilty of adultery.

⁴In the same way, my brothers and sisters, your old selves died and you became free from the law* through the body of Christ. Now you belong to someone else. You belong to the one who was raised from death. We belong to Christ so that we can be used in service to God. ⁵In the past we were ruled by our sinful selves. The law made us want to do sinful things. And those sinful desires controlled our bodies, so that what we did only brought us spiritual death. ⁶In the past the law held us as prisoners, but our old selves died, and we were made free from the law. So now we serve God in a new way, not in the old way with the written rules. Now we serve God in the new way, with the Spirit.*

Our Fight Against Sin

⁷You might think I am saying that sin and the law* are the same. That is not true. But the law was the only way I could learn what sin means. I would never have known it is wrong to want something that is not mine. But the law said, “You must not want what belongs to someone else.”^{1/} ⁸And sin found a way to use that command and make me want all kinds of things that weren't mine. So sin came to me because of the command. But without the law, sin has no power. ⁹Before I knew the law, I was alive. But when I heard the law's command, sin began to live, ¹⁰and I died spiritually. The command was meant to bring life, but for me it brought death. ¹¹Sin found a way to fool me by using the command to make me die.

¹²Now the law is holy,* and the command is holy and right and good. ¹³Does this mean that something that is good brought death to me? No,

^{1/7:7} Citat din Exod 20.17; Dt. 5.21

^{1/7:7} Quote from Ex. 20:17; Deut. 5:21.

moartea? Nici vorbă! Dar păcatul, pentru a fi recunoscut ca păcat, mi-a adus moartea prin ceea ce este bun. Astfel, prin aceea poruncă, păcatul a fost arătat ca fiind peste măsură de păcătos.

Conflictul din om

¹⁴Știm că Legea* este spirituală, dar eu nu sunt spiritual. Am fost vândut ca sclav păcatului. ¹⁵Eu nu știu ce fac. Pentru că nu fac ce vreau să fac, dar fac ceea ce urăsc! ¹⁶Și dacă fac ceea ce nu vreau să fac, atunci recunosc că Legea este bună. ¹⁷Dar nu eu fac aceste rele, ci păcatul care trăiește în mine. ¹⁸Știu că nimic bun nu trăiește în mine, adică în acea parte din mine care nu este spirituală. Eu doresc să fac binele, dar nu pot. ¹⁹Eu nu fac binele pe care vreau să-l fac, ci fac răul pe care nu vreau să-l fac. ²⁰Și dacă fac ceea ce nu vreau să fac, atunci nu eu fac aceste lucruri, ci păcatul care trăiește în mine.

²¹Am descoperit legea următoare: când vreau să fac binele, răul este întotdeauna prezent. ²²În ființa mea interioară, sunt de acord cu legea lui Dumnezeu. ²³Dar, în trupul meu, văd că lucrează o altă lege. Și ea se luptă cu legea din mintea mea și mă face prizonierul legii păcatului care lucrează în trupul meu. ²⁴Sunt un om nenorocit! Cine mă va scăpa din acest trup al morții? ²⁵Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu, prin Domnul nostru Isus Cristos!

Prin urmare, cu mintea eu însumi sunt un sclav al Legii lui Dumnezeu, dar în natura mea păcătoasă sunt un sclav al legii păcatului.

Viața în Duhul

8¹Prin urmare, pentru cei ce sunt în Cristos Isus nu există condamnare ²pentru că, în Cristos Isus, legea Duhului*, care aduce viață, m-a eliberat de legea păcatului, care duce la moarte. ³Dumnezeu a făcut singurul lucru pe care nu-l putea face Legea*, care era lipsită de putere din cauza naturii noastre păcătoase. El L-a trimis pe singurul Său Fiu, într-un trup omenesc supus păcatului, la fel ca al nostru, spre a fi jertfă pentru păcat. Dumnezeu a condamnat păcatul în acest trup ⁴pentru ca cerințele drepte ale Legii să se împlinescă în noi. Noi nu mai trăim ascultând de îndemnurile naturii noastre păcătoase, ci ascultăm de îndemnurile Duhului.

it was sin that used the good command to bring me death. This shows how terrible sin really is. It can use a good command to produce a result that shows sin at its very worst.

The War Inside Us

¹⁴We know that the law* is spiritual, but I am not. I am so human. Sin rules me like I am its slave. ¹⁵I don't understand why I act the way I do. I don't do the good I want to do, and I do the evil I hate. ¹⁶And if I don't want to do what I do, that means I agree that the law is good. ¹⁷But I am not really the one doing the evil. It is sin living in me that does it. ¹⁸Yes, I know that nothing good lives in me—I mean nothing good lives in the part of me that is not spiritual. I want to do what is good, but I don't do it. ¹⁹I don't do the good that I want to do. I do the evil that I don't want to do. ²⁰So if I do what I don't want to do, then I am not really the one doing it. It is the sin living in me that does it.

²¹So I have learned this rule: When I want to do good, evil is there with me. ²²In my mind I am happy with God's law. ²³But I see another law working in my body. That law makes war against the law that my mind accepts. That other law working in my body is the law of sin, and that law makes me its prisoner. ²⁴What a miserable person I am! Who will save me from this body that brings me death? ²⁵I thank God for his salvation through Jesus Christ our Lord!

So in my mind I am a slave to God's law, but in my sinful self I am a slave to the law of sin.

Life in the Spirit

8¹So now anyone who is in Christ Jesus is not judged guilty. ²That is because in Christ Jesus the law of the Spirit* that brings life made you¹ free. It made you free from the law that brings sin and death. ³The law* was without power because it was made weak by our sinful selves. But God did what the law could not do: He sent his own Son to earth with the same human life that everyone else uses for sin. God sent him to be an offering to pay for sin. So God used a human life to destroy sin. ⁴He did this so that we could be right like the law said we must be. Now we don't live following our sinful selves. We live following the Spirit.

¹8:2 you Some Greek copies have "me." Also in the next sentence.

⁵Cei care trăiesc după voia naturii lor păcătoase se gândesc la dorințele naturii lor păcătoase. Cei care trăiesc în Duhul se gândesc la ce dorește Duhul. ⁶Mintea controlată de natura păcătoasă duce la moarte. Dar mintea controlată de Duhul duce la viață și pace. ⁷Mintea controlată de natura păcătoasă este împotriva lui Dumnezeu pentru că nu se supune și nici nu se poate supune Legii lui Dumnezeu. ⁸Cei care ascultă de dorințele naturii lor păcătoase nu pot fi pe placul lui Dumnezeu.

⁹Dar voi sunteți conduși de Duhul și nu de natura voastră păcătoasă, dacă Duhul lui Dumnezeu locuiește cu adevărat în voi. Dar dacă cineva nu are Duhul lui Cristos, nu este al lui Cristos. ¹⁰Pe de altă parte, dacă Cristos este în voi, deși trupurile voastre sunt moarte din cauza păcatului, Duhul vă dă viață pentru că ați fost îndreptățiți. ¹¹Și dacă Duhul care L-a înviat pe Isus dintre cei morți trăiește în voi, Dumnezeu, care L-a înviat pe Isus dintre cei morți, va da viață și trupurilor voastre muritoare, prin Duhul Său care locuiește în voi.

¹²De aceea, fraților, noi avem o obligație, dar nu aceea de a trăi conform naturii păcătoase. ¹³Dacă veți trăi în ascultare de natura voastră păcătoasă, veți muri. Dar dacă, prin puterea Duhului, omorâți lucrările rele ale trupului, veți trăi.

¹⁴Cei ce sunt conduși de Duhul lui Dumnezeu sunt copiii lui Dumnezeu. ¹⁵Duhul pe care L-ați primit nu vă face din nou sclavi ai fricii. Voi ați primit Duhul care face din voi copii ai lui Dumnezeu. Prin Duhul strigăm: „*Ava!*, Tată!“ ¹⁶Duhul Însuși mărturisește cu duhurile noastre că suntem copiii lui Dumnezeu. ¹⁷Dacă suntem copiii lui Dumnezeu, suntem și moștenitorii Lui. Și suntem moștenitorii lui Dumnezeu și moștenitori împreună cu Cristos. Dar pentru a primi această moștenire, trebuie să și suferim împreună cu Cristos. Apoi vom fi și noi slăviți împreună cu El.

Și noi vom fi slăviți în viitor

¹⁸Eu cred că suferințele noastre de acum nu se compară cu slava care ne va fi arătată. ¹⁹Creația lui Dumnezeu așteaptă cu nerăbdare ziua când El îi va arăta pe cei ce sunt

⁵People who live following their sinful selves think only about what they want. But those who live following the Spirit are thinking about what the Spirit wants them to do. ⁶If your thinking is controlled by your sinful self, there is spiritual death. But if your thinking is controlled by the Spirit, there is life and peace. ⁷Why is this true? Because anyone whose thinking is controlled by their sinful self is against God. They refuse to obey God's law. And really they are not able to obey it. ⁸Those who are ruled by their sinful selves cannot please God.

⁹But you are not ruled by your sinful selves. You are ruled by the Spirit, if that Spirit of God really lives in you. But whoever does not have the Spirit of Christ does not belong to Christ. ¹⁰Your body will always be dead because of sin. But if Christ is in you, then the Spirit gives you life, because Christ made you right with God. ¹¹God raised Jesus from death. And if God's Spirit lives in you, he will also give life to your bodies that die. Yes, God is the one who raised Christ from death, and he will raise you to life through his Spirit living in you.

¹²So, my brothers and sisters, we must not be ruled by our sinful selves. We must not live the way our sinful selves want. ¹³If you use your lives to do what your sinful selves want, you will die spiritually. But if you use the Spirit's help to stop doing the wrong things you do with your body, you will have true life.

¹⁴The true children of God are those who let God's Spirit lead them. ¹⁵The Spirit that we received is not a spirit that makes us slaves again and causes us to fear. The Spirit that we have makes us God's chosen children. And with that Spirit we say, “*Abba,*¹ Father.” ¹⁶And the Spirit himself speaks to our spirits and makes us sure that we are God's children. ¹⁷If we are God's children, we will get the blessings God has for his people. He will give us all that he has given Christ. But we must suffer like Christ suffered. Then we will be able to share his glory.*

We Will Have Glory in the Future

¹⁸We have sufferings now, but these are nothing compared to the great glory* that will be given to us. ¹⁹Everything that God made is waiting with excitement for the time when he will

¹ 8:15 *Ava* nume pe care-l foloseau copiii pentru a-și chema tatăl, în limba aramaică.

¹ 8:15 *Abba*. An Aramaic word that was used by Jewish children as a name for their fathers.

copiii Săi. ²⁰Creația a fost supusă zădărnici-ei, dar nu de bunăvoie, ci din cauza Celui care a supus-o. Totuși există speranța ²¹că această lume creată va fi eliberată de sub sclavia degradării și că se va bucura de libertatea slavei copiilor lui Dumnezeu. ²²Știm că întreaga creație a lui Dumnezeu a așteptat până acum, suspinând în durere, ca o femeie care naște. ²³Și nu numai creația suspină, ci și noi suspinăm înăuntrul nostru. Noi avem în ființa noastră Duhul lui Dumnezeu ca primă parte și ca o garanție a binecuvântării Lui și așteptăm ca Dumnezeu să ne înfieze deplin prin elibera-rea trupurilor noastre. ²⁴Căci în această speranță am fost mântuiți. Dacă am vedea ceea ce sperăm, atunci nu am mai avea speranță. Pentru că nu putem spera ceea ce avem deja. ²⁵Noi sperăm ceea ce nu vedem încă și așteptăm cu răbdare.

²⁶La fel ne ajută și Duhul* în slăbiciunea noastră. Noi nu știm pentru ce să ne rugăm. Dar Duhul Însuși Îi vorbește lui Dumnezeu pentru noi, cu suspine nerostite. ²⁷Dar Dumnezeu, care vede ce este în inimile noastre, știe ce vrea să-I spună Duhul. Duhul vorbește în numele sfinților, după voia lui Dumnezeu.

²⁸Știm că în toate lucrurile Dumnezeu lucrează spre binele celor ce-L iubesc, al celor chemați după planul Său. ²⁹Dumnezeu a știut cine sunt ei chiar înainte de a crea lumea. Și a hotărât ca ei să fie asemenea chipului Fiului Său pentru ca El să fie primul născut¹ dintre mulți frați. ³⁰Dumnezeu i-a chemat pe cei pe care i-a pus deoparte. Și pe cei chemați i-a și îndreptățit. Și celor declarați drepti de El le-a dat și slavă.

Dragostea lui Dumnezeu în Isus Cristos

³¹Ce vom spune deci despre aceste lucruri? Dacă Dumnezeu este pentru noi, cine va fi împotriva noastră? ³²El nu L-a cruțat nici pe propriul Său Fiu, ci L-a dat ca să fie omorât pentru noi. Cu atât mai mult acum Dumnezeu ne va da totul împreună cu Fiul Său. ³³Cine îi va acuza pe aleșii lui Dumnezeu? Nimeni! Dumnezeu este Cel

show the world who his children are. The whole world wants very much for that to happen. ²⁰Everything God made was changed to be like it was worth nothing. It did not want to change, but God decided to change it. But there was this hope: ²¹That the creation would be made free from ruin—that everything God made would have the same freedom and glory that belong to God's children.

²²We know that everything God made has been waiting until now in pain like a woman ready to give birth to a child. ²³Not only the world, but we also have been waiting with pain inside us. We have the Spirit* as the first part of God's promise. So we are waiting for God to finish making us his own children. I mean we are waiting for our bodies to be made free. ²⁴We were saved to have this hope. If we can see what we are waiting for, that is not really hope. People don't hope for something they already have. ²⁵But we are hoping for something we don't have yet, and we are waiting for it patiently.

²⁶Also, the Spirit helps us. We are very weak, but the Spirit helps us with our weakness. We don't know how to pray as we should, but the Spirit himself speaks to God for us. He begs God for us, speaking to him with feelings too deep for words. ²⁷God already knows our deepest thoughts. And he understands what the Spirit is saying, because the Spirit speaks for his people in the way that agrees with what God wants.

²⁸We know that in everything God works for the good of those who love him. These are the people God chose, because that was his plan. ²⁹God knew them before he made the world. And he decided that they would be like his Son. Then Jesus would be the firstborn¹ of many brothers and sisters. ³⁰God planned for them to be like his Son. He chose them and made them right with him. And after he made them right, he gave them his glory.

God's Love in Christ Jesus

³¹So what should we say about this? If God is for us, no one can stand against us. And God is with us. ³²He even let his own Son suffer for us. God gave his Son for us all. So now with Jesus, God will surely give us all things. ³³Who can accuse the people God has chosen? No one! God

¹ 8.29 *primul născut* acest lucru înseamnă, probabil, că Cristos este primul din familia lui Dumnezeu care are parte de slava Lui.

¹ 8:29 *firstborn* The first male child in a family. Here, it probably means that Christ was the first in God's family to share God's glory.

care-i îndreptățește. ³⁴Cine îi va condamna? Nimeni. Cristos Isus este Cel care a murit și (ceea ce este și mai important) a și înviat. El stă la dreapta lui Dumnezeu și mijlocește pentru noi. ³⁵Ce ne va despărți de dragostea lui Cristos? Nimic. Nici necazul, nici suferința, nici persecuțiile, nici foamea, nici lipsa de îmbrăcăminte, nici primejdia, nici moartea. ³⁶După cum este scris în Scripturi*:

„Pentru Tine suntem în primejdie de moarte tot timpul. Suntem considerați ca niște oi destinate tăierii.“

Psalmul 44.22

³⁷Dar în toate acestea noi suntem mai mult decât învingători prin Dumnezeu care Și-a arătat dragostea Lui pentru noi. ³⁸Pentru că eu sunt convins că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici duhurile conducătoare, nici prezentul, nici viitorul, nici puterile spirituale, ³⁹nici ceea ce este deasupra noastră, nici ceea ce este sub noi și nici un alt lucru creat nu ne poate despărți de dragostea lui Dumnezeu pe care El ne-o arată în Cristos Isus, Domnul nostru.

Dumnezeu și evreii

9¹Eu sunt în Cristos și vă spun adevărul. Nu vă mint. Conștiința îmi este martor, prin Duhul Sfânt*, ²că inima mi-e plină de o mare și neîncetată durere. ³Căci aproape îmi doresc ca eu însumi să fiu blestemat și separat de Cristos, pentru frații mei, pentru cei din poporul meu. ⁴Ei sunt evrei. Ei sunt aleși de Dumnezeu să fie copiii Lui. Ei au văzut slava lui Dumnezeu, cu ei a fost făcut legământul. Lor le-au fost date Legea* și cortul de închinare. Și lor le-au fost făcute promisiunile lui Dumnezeu. ⁵Ei sunt urmașii marilor noștri strămoși. Și ei sunt familia pământească a lui Cristos care este peste toate Dumnezeu binecuvântat pentru totdeauna! Amin.*

⁶Acum eu nu vreau să spun că Dumnezeu nu Și-a ținut promisiunea. Dar unii din poporul Israel¹ nu sunt cu adevărat poporul lui Dumnezeu, ⁷ci numai unii dintre urmașii lui Avraam sunt cu adevărat copiii lui Avraam. Dumnezeu i-a spus lui Avraam:

is the one who makes them right. ³⁴Who can say that God's people are guilty? No one! Christ Jesus died, but that is not all. He was also raised from death. And now he is at God's right side, speaking to him for us. ³⁵Can anything separate us from Christ's love? Can trouble or problems or persecution* separate us from his love? If we have no food or clothes or face danger or even death, will that separate us from his love? ³⁶As the Scriptures* say,

“For you we are in danger of death all the time. People think we are worth no more than sheep to be killed.” *Psalm 44:22*

³⁷But in all these troubles we have complete victory through God, who has shown his love for us. ³⁸⁻³⁹Yes, I am sure that nothing can separate us from God's love—not death, life, angels, or ruling spirits. I am sure that nothing now, nothing in the future, no powers, nothing above us or nothing below us—nothing in the whole created world—will ever be able to separate us from the love God has shown us in Christ Jesus our Lord.

God and the Jewish People

9¹I am in Christ and I am telling you the truth. I am not lying. And my conscience, ruled by the Holy Spirit,* agrees that what I say now is true. ²I have great sorrow and always feel much sadness ³for my own people. They are my brothers and sisters, my earthly family. I wish I could help them. I would even have a curse on me and cut myself off from Christ if that would help them. ⁴They are the people of Israel,* God's chosen children. They have the glory* of God and the agreements he made between himself and his people. God gave them the law of Moses,* the Temple worship, and his promises. ⁵They are the descendants of our great fathers,* and they are the earthly family of Christ. And Christ is God over all things. Praise him forever!¹ Amen.

⁶I don't mean that God failed to keep his promise to the Jewish people. But only some of the people of Israel are really God's people.² ⁷And only some of Abraham's* descendants are true children of Abraham. This is what God said to

¹9:6 *poporul Israel* poporul evreu, prin care a ales Dumnezeu să aducă binecuvântarea în lume.

¹9:5 *Christ ... forever* This can also mean “May God, who rules over all things, be praised forever!” ²9:6 *God's people* Literally, “Israel,” the people God chose to bring his blessings to the world.

„Urmașii tăi se vor trage din Isaac.”¹
⁸Aceasta înseamnă că nu toți urmașii lui Avraam sunt cu adevărat copiii lui Dumnezeu. Adevărații copii ai lui Avraam sunt aceia care au devenit copiii lui Dumnezeu datorită promisiunii lui Dumnezeu.
⁹Iată ce i-a promis Dumnezeu lui Avraam: „La momentul potrivit Mă voi întoarce, iar Sara va avea un fiu.”²

¹⁰Mai mult, Rebeca a rămas însărcinată cu strămoșul nostru Isaac și a avut doi fii.
¹¹⁻¹²Înainte ca cei doi fii să se nască, Dumnezeu i-a spus Rebecăi: „Fiul mai mare va sluji celui mai mic.”³ El i-a spus aceasta înainte ca cei doi să fi făcut ceva bun sau rău. Dumnezeu a vorbit astfel înainte ca ei să se fi născut, pentru ca băiatul ales de El să fie ales după planul Său. Cel mic a fost ales pentru că Dumnezeu a dorit să-l cheme pe el, și nu pentru că cei doi băieți ar fi făcut ceva.
¹³După cum este scris în Scripturi*: „L-am iubit pe Iacov, dar l-am urât pe Esau.”⁴

¹⁴Ce vom spune deci? Este cumva Dumnezeu nedrept? ¹⁵Nici vorbă! Căci El i-a spus lui Moise: „Voi arăta îndurare oricui voi dori să arăt îndurare și voi avea milă față de oricine doresc să am milă.”⁵
¹⁶Deci Dumnezeu va alege pe cel de care I se va face milă. Și alegerea nu va depinde de ce doresc sau încercă să facă oamenii.
¹⁷În Scriptură*, Dumnezeu i-a spus unui faraon⁶: „Te-am ridicat pentru a-Mi arăta puterea în tine și pentru ca Numele Meu să fie vestit pe întreg pământul.”⁷ ¹⁸Așa că Dumnezeu arată îndurare față de cine vrea El și împietrește pe cine vrea.

¹⁹Dar îmi vei spune: „Dacă așa stau lucrurile, atunci de ce ne mai găsește vinovați? Căci cine se va putea împotrivi voii Lui?”
²⁰Da, dar cine ești tu, omule, să-L trași la răspundere pe Dumnezeu? Oare va spune vasul olarului: „De ce m-ai făcut așa?” Nu.
²¹Olarul poate face din același lut mai multe vase. El poate face unele vase pentru ocazii deosebite și altele pentru a fi folosite zi de zi.

²²La fel a făcut și Dumnezeu. Deși a dorit să-Și arate mânia, pentru ca oamenii să-I vadă puterea, Dumnezeu a avut răbdare față

Abraham: “Your true descendants will be those who come through Isaac.”¹ ⁸This means that not all of Abraham’s descendants are God’s true children. Abraham’s true children are those who become God’s children because of the promise he made to Abraham.
⁹Here is what God said in that promise: “About this time next year I will come back, and Sarah will have a son.”²

¹⁰And that is not all. Rebecca also had sons, and they had the same father. He is our father Isaac.
¹¹⁻¹²But before the two sons were born, God told Rebecca, “The older son will serve the younger.”³ This was before the boys had done anything good or bad. God said this before they were born so that the boy he wanted would be chosen because of God’s own plan. He was chosen because he was the one God wanted to call, not because of anything the boys did.
¹³As the Scriptures* say, “I loved Jacob, but I hated Esau.”⁴

¹⁴So what does this mean? That God is not fair? We cannot say that.
¹⁵God said to Moses, “I will show mercy to anyone I want to show mercy to. I will show pity to anyone I choose.”⁵
¹⁶So God will choose anyone he decides to show mercy to, and his choice does not depend on what people want or try to do.
¹⁷In the Scriptures God says to Pharaoh*: “I made you king so you could do this for me. I wanted to show my power through you. I wanted my name to be announced throughout the world.”⁶
¹⁸So God shows mercy to those he wants to show mercy to and makes stubborn those he wants to make stubborn.

¹⁹So one of you will ask me, “If God controls what we do, why does he blame us for our sins?”
²⁰Don’t ask that. You are only human and have no right to question God. A clay jar does not question the one who made it. It does not say, “Why did you make me like this?”
²¹The one who makes the jar can make anything he wants. He uses the same clay to make different things. He might make one thing for special purposes and another for daily use.

²²It is the same way with what God has done. He wanted to show his anger and to let people see his power. But he patiently endured those he was

¹9.7 Citat din Gen. 21.12. ²9.9 Citat din Gen. 18.10, 14.
³9.11–12 Citat din Gen. 25.23. ⁴9.13 Citat din Mal. 1.2–3.
 Echivalent cu: „L-am ales pe Iacov, dar l-am respins pe Esau.”
⁵9.15 Citat din Exod 33.19. ⁶9.17 faraon împăratul Egiptului.
⁷9.17 Citat din Exod 9.16.

¹9:7 Quote from Gen. 21:12. ²9:9 Quote from Gen. 18:10, 14.
³9:11–12 Quote from Gen. 25:23. ⁴9:13 Quote from Mal. 1:2–3.
⁵9:15 Quote from Ex. 33:19. ⁶9:17 Quote from Ex. 9:16.

de cei pe care Se mâniase și care erau gata să fie distruși. ²³Dumnezeu a așteptat cu răbdare pentru a-Și putea face cunoscută bogăția slavei Sale față de cei ce au primit îndurarea Lui și pe care El i-a pregătit pentru a primi slava Lui. ²⁴Este vorba despre aceia pe care Dumnezeu i-a chemat, nu numai dintre evrei, ci și dintre neevrei. ²⁵După cum este scris în Osea:

„Pe cei care nu erau poporul Meu
îi voi numi poporul Meu
și pe femeia care nu a fost iubită
o voi numi iubită.“ *Osea 2.23*

angry with—people who were ready to be destroyed. ²³He waited with patience so that he could make known the riches of his glory* to the people he has chosen to receive his mercy. God has already prepared them to share his glory. ²⁴We are those people, the ones God chose from the Jews and from the non-Jews. ²⁵As the Scriptures say in the book of Hosea,

“The people who are not mine—
I will say they are my people.
And the people I did not love—
I will say they are the people I love.”

Hosea 2:23

²⁶And,

²⁶„Și se va întâmpla că acolo unde li s-a spus:
«Nu sunteți poporul Meu»,
în același loc vor fi numiți
fii ai Dumnezeului celui viu.“ *Osea 1.10*

“Where God said in the past,
‘You are not my people’—
there they will be called children
of the living God.” *Hosea 1:10*

²⁷Și Isaia vestește cu privire la Israel:

„Chiar de ar fi copiii lui Israel la fel de
numeroși ca nisipul mării,
numai câțiva vor fi mântuiți.
²⁸ Domnul Își va aduce la îndeplinire
judecata pe pământ cu repeziciune și
în întregime.“ *Isaia 10.22–23*

²⁷And Isaiah cries out about Israel:

“There are so many people of Israel,
they are like the grains of sand by the sea.
But only a few of them will be saved.
²⁸ Yes, the Lord will quickly finish judging the
people on the earth.” *Isaiah 10:22–23*

²⁹Și, după cum a spus și Isaia:

„Dacă Dumnezeul atotputernic nu ne-ar fi
lăsat câțiva descendenți,
am fi fost ca Sodoma*
și am fi ajuns ca Gomora.“ *Isaia 1.9*

²⁹It is like Isaiah said:

“The Lord All-Powerful allowed some
of our people to live.
If he had not done that,
we would now be like Sodom,*
and we would be like Gomorrah.**” *Isaiah 1:9*

³⁰Deci ce vom spune? Putem spune că neevreii, deși nu căutau îndreptățirea lui Dumnezeu, au fost îndreptățiți datorită credinței lor. ³¹Poporul Israel a urmărit Legea care definește îndreptățirea însă nu a ajuns la acea Lege. ³²De ce? Pentru că ei nu au căutat să fie îndreptățiți prin credință, ci au încercat să obțină îndreptățirea prin fapte. Ei s-au împiedicat de piatra de poticnire, ³³după cum este scris:

„Iată, pun în Sion¹ o piatră
de care oamenii se vor împiedica,
o piatră care îi va face pe oameni să cadă.
Dar oricine crede în El
nu va fi făcut de rușine.“ *Isaia 8.14; 28.16*

³⁰So what does all this mean? It means this: That the non-Jews were not trying to make themselves right with God, but they were made right. They became right because of their faith. ³¹And the people of Israel tried to follow a law to make themselves right with God. But they did not succeed, ³²because they tried to make themselves right by the things they did. They did not trust in God to make them right. They fell over the stone that makes people fall. ³³The Scriptures talk about that stone:

“Look, I put in Zion* a stone
that will make people stumble.
It is a rock that will make people fall.
But anyone who trusts in that rock
will never be disappointed.” *Isaiah 8:14; 28:16*

¹ 9.33 *Sion*, un alt nume pentru Ierusalim, cetatea sfântă a poporului lui Dumnezeu.

10¹Fraților, dorința inimii mele este ca toți evreii să fie mântuiți. Și aceasta este și rugăciunea mea către Dumnezeu. ²Eu mărturisesc că ei au zel pentru Dumnezeu, dar acest zel nu se întemeiază pe o cunoaștere corectă. ³Pentru că nu au cunoscut modalitatea prin care Dumnezeu îi consideră drepti pe oameni, ei au căutat o dreptate a lor proprie și nu s-au supus modalității prin care Dumnezeu îi consideră drepti. ⁴Cristos este sfârșitul Legii, pentru ca oricine crede să fie considerat drept înaintea lui Dumnezeu.

⁵Cu privire la îndreptățirea care vine prin Lege, Moise scrie: „Cel ce face aceste lucruri va trăi prin ele.”¹ ⁶Dar iată ce spune Scriptura cu privire la îndreptățirea care vine din credință: „Să nu spui: «Cine se va urca la ceruri?» (Adică să-L coboare pe Cristos.) ⁷Și să nu spui nici: «Cine se va coborî în lumea de dedesubt?» (Adică să-L aducă înapoi pe Cristos dintre cei morți.)” ⁸Scriptura spune: „Cuvântul este aproape de tine, pe buzele tale și în inima ta.”² Acesta este mesajul despre credința pe care o proclamăm: ⁹dacă vei mărturisi cu gura ta că Isus este Domn și dacă crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat dintre cei morți, vei fi mântuit, ¹⁰fiindcă trebuie să crezi cu inima pentru a fi îndreptățit, dar trebuie să mărturisești cu gura pentru a fi mântuit. ¹¹Căci Scriptura zice: „Oricine crede în El nu va fi făcut de rușine.”³ ¹²Aceasta pentru că nu este nici o diferență între evreu și neevreu. Același Domn este Domn peste toți oamenii și El este bogat în îndurare față de cei ce se încred în El. ¹³Căci „Orice om care se încrede în Numele Domnului va fi mântuit.”⁴

¹⁴Dar cum vor putea să se încreadă pentru ajutor în Acela în care nu au crezut? Și cum vor putea crede în Acela despre care n-au auzit? Și cum vor putea auzi ei, dacă nu le va predica cineva? ¹⁵Și cum vor putea predica, dacă nu vor fi trimiși? După cum

10¹Brothers and sisters, what I want most is for all the people of Israel to be saved. That is my prayer to God. ²I can say this about them: They really try hard to follow God, but they don't know the right way. ³They did not know the way that God makes people right with him. And they tried to make themselves right in their own way. So they did not accept God's way of making people right. ⁴Christ ended the law so that everyone who believes in him is made right with God.

⁵Moses writes about being made right by following the law. He says, “The person who obeys these laws is the one who will have life through them.”¹ ⁶But this is what the Scriptures say about being made right through faith: “Don't say to yourself, ‘Who will go up into heaven?’” (That means “Who will go up to heaven to get Christ and bring him down to earth?”) ⁷“And don't say, ‘Who will go down into the world below?’” (That means “Who will go down to get Christ and bring him up from death?”)

⁸This is what the Scripture says: “God's teaching is near you; it is in your mouth and in your heart.”² It is the teaching of faith that we tell people. ⁹If you openly say, “Jesus is Lord” and believe in your heart that God raised him from death, you will be saved. ¹⁰Yes, we believe in Jesus deep in our hearts, and so we are made right with God. And we openly say that we believe in him, and so we are saved.

¹¹Yes, the Scriptures say, “Whoever believes in him will never be disappointed.”³ ¹²It says this because there is no difference between Jews and non-Jews. The same Lord is the Lord of all people. And he richly blesses everyone who looks to him for help. ¹³Yes, “everyone who trusts in the Lord⁴ God will be saved.”⁵

¹⁴But before people can pray to the Lord for help, they must believe in him. And before they can believe in the Lord, they must hear about him. And for anyone to hear about the Lord, someone must tell them. ¹⁵And before anyone can go and tell them, they must be sent. As the Scriptures say,

¹ 10:5 Citat din Lv. 18:5. ² 10:8 versetele 6–8 Citat din Dt. 30:12–14. ³ 10:11 Citat din Is. 28:16. ⁴ 10:13 Citat din Ioel 2:32.

¹ 10:5 Quote from Lev. 18:5. ² 10:8 Verses 6–8 Quotes from Deut. 30:12–14. ³ 10:11 Quote from Isa. 28:16. ⁴ 10:13 *who trusts in the Lord* Literally, “who calls on the name of the Lord,” meaning to show faith in him by worshiping him or praying to him for help. ⁵ 10:13 Quote from Joel 2:32.

este scris: „Cât de frumoase sunt picioarele celor care aduc Vestea Bună a păcii!”¹

¹⁶Dar nu toți au primit² Vestea Bună* cu bucurie. Isaia spune: „Doamne, cine a crezut mesajul nostru?”³ ¹⁷Deci credința vine ca urmare a auzirii mesajului, iar auzirea vine atunci când cineva vorbește despre Cristos.

¹⁸Dar întreb: „Nu au auzit ei mesajul?” Ba da, l-au auzit! Scriptura spune:

„Glasul lor s-a auzit pe tot pământul,
iar cuvintele lor au ajuns
până la marginile lumii.” *Psalmul 19.4*

¹⁹Dar eu zic din nou: „Nu a înțeles poporul Israel?” Ba da, a înțeles. Mai întâi, Moise a zis:

„Voi folosi niște oameni
care nu sunt un popor,
pentru a vă face geloși.
Și voi folosi un popor fără pricepere,
pentru a vă mânia.” *Deuteronom 32.21*

²⁰Apoi, Isaia este foarte îndrăzneț când spune:

„Am fost găsit de cei care nu Mă căutau.
Și M-am arătat celor care
nu doreau să cunoască voia Mea.”
Isaia 65.1

²¹Dar Dumnezeu spune despre poporul Israel:

„Toată ziua Mi-am întins mâna spre un
popor neascultător și încăpățânat.”
Isaia 65.2

Dumnezeu nu a uitat poporul Său

11 ¹Așa că întreb: „A respins Dumnezeu poporul Său?” Nici vorbă! Pentru că și eu sunt evreu, un urmaș al lui Avraam din familia lui Beniamin. ²Dumnezeu nu a respins poporul pe care-l alesese dinainte! Sau nu știți ce spune Scriptura* despre Ilie*, când se ruga lui Dumnezeu împotriva lui Israel? ³„Doamne, Ți-au omorât profeții*, Ți-au dărâmat altarele*. Eu sunt singurul profet rămas și acum încercă să mă omoare și pe mine.”⁴ ⁴Dar ce i-a răspuns Dumnezeu? „Mi-am păstrat șapte mii de bărbați care nu s-au închinat lui Baal*.”⁵ ⁵La fel există și astăzi un mic grup ales de Dumnezeu, după harul Său. ⁶Și dacă au fost aleși pe baza harului lui Dumnezeu,

¹ 10.15 Citat din Is. 52:7. ² 10.16 *primit* lit. „ascultat de”.
³ 10.16 Citat din Is. 53:1. ⁴ 11.3 Citat din 1 Împ. 19:10, 14.

“How wonderful it is to see someone coming to tell good news.”¹

¹⁶But not all the people accepted that good news. Isaiah said, “Lord, who believed what we told them?”² ¹⁷So faith comes from hearing the Good News.* And people hear the Good News when someone tells them about Christ.

¹⁸But I ask, “Did people not hear the Good News?” Yes, they heard—as the Scriptures say,

“Their voices went out all around the world.
Their words went everywhere in the world.”
Psalm 19:4

¹⁹Again I ask, “Did the people of Israel not understand?” Yes, they did understand. First, Moses says this for God:

“I will use those who are not really
a nation to make you jealous.
I will use a nation that does not understand to
make you angry.” *Deuteronomy 32:21*

²⁰Then Isaiah is bold enough to say this for God:

“The people who were not looking for me—
they are the ones who found me.
I showed myself to those who
did not ask for me.” *Isaiah 65:1*

²¹But about the people of Israel God says,

“All day long I have waited for those people,
but they refuse to obey or to follow me.”
Isaiah 65:2

God Has Not Forgotten His People

11 ¹So I ask, “Did God force his people to leave him?” Of course not. I myself am an Israelite.* I am from the family of Abraham,* from the tribe of Benjamin. ²God chose the Israelites to be his people before they were born. And he did not force them to leave. Surely you know what the Scriptures* say about Elijah.* The Scriptures tell about Elijah praying to God against the people of Israel.* He said, ³“Lord, they have killed your prophets* and destroyed your altars.* I am the only prophet still living, and they are trying to kill me now.”³ ⁴But what answer did God give to Elijah? God said, “I have kept for myself seven thousand men who have never given worship to Baal.”⁴

⁵It is the same now. God has chosen a few people by his grace.* ⁶And if he chose them by

¹ 10:15 Quote from Is. 52:7. ² 10:16 Quote from Is. 53:1. ³ 11:3 Quote from 1 Kings 19:10, 14. ⁴ 11:4 Quote from 1 Kings 19:18.

înseamnă că n-au fost aleși pe baza faptelor lor. Altfel harul lui Dumnezeu nu ar mai fi har.

⁷Iată ce s-a întâmplat: poporul Israel nu a găsit ce a căutat, dar cei aleși au găsit, pe când ceilalți au fost împietriți. ⁸După cum spune Scriptura:

„Domnul a turnat peste voi
un duh de adormire profundă.“

Isaia 29.10

„Domnul v-a dat ochi care nu văd
și urechi care nu aud.
Și acest lucru este la fel
până în ziua de astăzi.“

Deuteronom 29.4

⁹Și David spune:

„Fie ca ei să fie prinși în
cursă la mesele lor!
Fie ca ei să cadă și să-și
primească pedeapsa!“

¹⁰ Fie ca ochii lor să se întunece
și ei să nu mai vadă!

Fie ca spinarea lor să se aplece mereu,
sub povara necazurilor!“

Psalmul 69.22–23

¹¹Așa că întreb: Când s-au poticnit evreii, a atras această poticnire căderea lor finală? Nici vorbă! Ci, mai degrabă, prin greșeala lor a venit mântuirea și printre neevrei, pentru a-i face geloși pe evrei. ¹²Dar dacă greșeala lor a adus o bogăție de binecuvântări pentru lume și dacă pierderea suferită de ei a adus o bogăție de binecuvântări pentru neevrei, gândiți-vă ce mare binecuvântare va fi atunci când și evreii vor veni la Cristos.

¹³Acum vă vorbesc celor care sunteți neevrei. Eu sunt un apostol* trimis neevreilor. Eu fac tot ce pot pentru lucrarea mea. ¹⁴Și sper ca, prin ceea ce fac, să-i provoc la gelozie pe evrei, care sunt poporul meu, și să-i salvez pe unii dintre ei. ¹⁵Căci dacă prin respingerea lor de către Dumnezeu s-a ajuns la împăcarea lumii cu Dumnezeu, primirea lor de către Dumnezeu va însemna viață după moarte.

¹⁶Dacă prima felie de pâine Îi este oferită lui Dumnezeu, atunci întreaga pâine este

grace, then it is not what they have done that made them his people. If they could be made his people by what they did, his gift of grace would not really be a gift.

⁷So this is what has happened: The people of Israel wanted God's blessing, but they did not all get it. The people he chose did get his blessing, but the others became hard and refused to listen to him. ⁸As the Scriptures say,

“God caused the people to fall asleep.”

Isaiah 29:10

“God closed their eyes so that they
could not see,
and he closed their ears so that they could
not hear.

This continues until now.” *Deuteronomy 29:4*

⁹And David says,

“Let those people be caught and trapped at their
own feasts.
Let them fall and be punished.

¹⁰ Let their eyes be closed so that they cannot see.
And let them be troubled forever.”

Psalms 69:22–23

¹¹So I ask: When the Jews fell, did that fall destroy them? No! But their mistake brought salvation to the non-Jews. The purpose of this was to make the Jews jealous. ¹²Their mistake brought rich blessings to the world. And what they lost brought rich blessings to the non-Jewish people. So surely the world will get much richer blessings when enough Jews become the kind of people God wants.

¹³Now I am speaking to you people who are not Jews. I am an apostle* to the non-Jews. So while I have that work, I will do the best I can. ¹⁴I hope I can make my own people jealous. That way, maybe I can help some of them to be saved. ¹⁵God turned away from the Jews. When that happened, he became friends with the other people in the world. So when he accepts the Jews, it will be like bringing people to life after death. ¹⁶If the first piece of bread is offered to God, then the

sfințită. Dacă rădăcinile unui copac sunt sfinte, atunci și ramurile copacului sunt sfinte.

¹⁷Tu, neevreul, ești ca ramura unui măslin sălbatic. Dacă unele din ramurile copacului sfânt sunt rupte și tu ești altoit în ele, ai devenit și tu părtaș aceleiași rădăcini. ¹⁸Dar să nu te lauzi față de ramuri (adică evreii). Dacă totuși te lauzi, să știi că nu tu ții rădăcina, ci rădăcina te ține pe tine. ¹⁹Acum ai putea spune: „Da, dar ramurile au fost tăiate pentru ca eu să fiu altoit.” ²⁰Este adevărat. Ele au fost tăiate datorită necredinței lor. Dar tu faci parte din copac datorită credinței tale. Așa că nu te lauda, ci, mai degrabă, înfricoșează-te! ²¹Pentru că dacă Dumnezeu n-a cruțat ramurile naturale, atunci nu te va cruța nici pe tine.

²²Vezi deci bunătatea, dar și severitatea lui Dumnezeu. Severitate față de cei care au căzut și bunătate față de tine. Dacă nu vei asculta de El, vei fi tăiat și tu. ²³Și dacă ramurile tăiate nu persistă în necredință, vor fi primite înapoi. Căci Dumnezeu îi poate primi înapoi. ²⁴Voi, neevreii, sunteți ca ramura unui măslin sălbatic. Voi ați fost tăiați din măslinul sălbatic și ați fost altoiți, împotriva naturii, în măslinul bun. Cu atât mai ușor va fi ca evreii, care sunt ramurile naturale ale măslinului bun, să fie altoiți în propriul măslin.

²⁵Fraților, eu vreau să cunoașteți acest adevăr ascuns pentru ca să nu vă bizuiți pe propria voastră înțelepciune. Adevărul este că împietrirea poporului lui Israel este trecătoare și va dura până când va veni la Dumnezeu numărul complet al neevreilor. ²⁶Atunci întregul Israel va fi mântuit. După cum este scris:

„Un Mântuitor va veni din Sion.
El va îndepărta nelegiuirile lui Iacov.

²⁷ Acesta este legământul
pe care-l voi face cu ei
atunci când le voi șterge păcatul.“

Isaia 59.20–21; 27.9

²⁸În ceea ce privește Vestea Bună*, evreii sunt dușmani, spre binele vostru. Dar evreii rămân poporul ales al lui Dumnezeu. Dumnezeu îi iubește datorită promisiunilor făcute părinților lor. ²⁹Dumnezeu nu Se răzgândește cu privire la darurile Sale pline de har și cu privire la oamenii pe care-i

whole loaf is made holy.* If the roots of a tree are holy, the tree’s branches are holy too.

¹⁷It is as if some of the branches from an olive tree have been broken off, and the branch of a wild olive tree has been joined to that first tree. If you are not a Jew, you are the same as that wild branch, and you now share the strength and life of the first tree. ¹⁸But don’t act like you are better than those branches that were broken off. You have no reason to be proud of yourself, because you don’t give life to the root. The root gives life to you. ¹⁹You might say, “Branches were broken off so that I could be joined to their tree.” ²⁰That is true. But those branches were broken off because they did not believe. And you continue to be part of the tree only because you believe. Don’t be proud, but be afraid. ²¹If God did not let the natural branches of that tree stay, he will not let you stay if you stop believing.

²²So you see that God is kind, but he can also be very strict. He punishes those who stop following him. But he is kind to you, if you continue trusting in his kindness. If you don’t continue depending on him, you will be cut off from the tree. ²³And if the Jews will believe in God again, he will accept them back. He is able to put them back where they were. ²⁴It is not natural for a wild branch to become part of a good tree. But you non-Jews are like a branch cut from a wild olive tree. And you were joined to a good olive tree. But those Jews are like a branch that grew from the good tree. So surely they can be joined to their own tree again.

²⁵I want you to understand this secret truth, brothers and sisters. This truth will help you understand that you don’t know everything. The truth is this: Part of Israel has been made stubborn, but that will change when enough non-Jews have come to God. ²⁶And that is how all Israel will be saved. The Scriptures say,

“The Savior will come from Zion*;
He will take away all evil
from the family of Jacob.*

²⁷ And I will make this agreement
with those people
when I take away their sins.”

Isaiah 59:20–21; 27:9

²⁸The Jews refuse to accept the Good News,* so they are God’s enemies. This has happened to help you non-Jews. But they are still God’s chosen people, and he loves them because of the promises he made to their ancestors.* ²⁹God never changes his mind about the people he calls. He never decides to take back the blessings he has

cheamă. ³⁰Odinioară voi ați fost neascultători de Dumnezeu, dar acum ați primit îndurare, datorită neascultării evreilor. ³¹Tot așa, și evreii au devenit neascultători, pentru că datorită îndurării care v-a fost arătată vouă, să primească și ei îndurarea lui Dumnezeu. ³²Oamenii nu L-au ascultat pe Dumnezeu. El i-a închis pe toți oamenii în neascultare, pentru a le arăta tuturor îndurare.

Slavă lui Dumnezeu

³³Cât de bogat este Dumnezeu în îndurare și cât de adânci sunt înțelepciunea și cunoașterea Lui! Cât de greu de cercetat sunt judecățile Lui și cât de neînțelese sunt căile Lui! ³⁴După cum este scris:

„Cine cunoaște gândurile Domnului și cine poate fi consilierul Lui?“

Isaia 40.13

³⁵„Cine l-a dat ceva lui Dumnezeu pentru ca Dumnezeu să-i fie dator să-i dea ceva în schimb?“ *Iov 41.11*

³⁶Toate lucrurile au fost create de El, există prin El și pentru El. A Lui să fie slava pentru totdeauna! Amin.*

Predați-vă viața în mâna lui Dumnezeu

12¹De aceea, vă rog, fraților, datorită îndurării lui Dumnezeu, să-I oferiți trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă și plăcută lui Dumnezeu. Aceasta să fie închinarea voastră. ²Să nu vă luați după modelul lumii acesteia. Ci mai degrabă să fiți transformați prin înnoirea gândirii voastre pentru a putea descoperi și accepta ceea ce vrea Dumnezeu de la voi. Astfel veți ști care este voia lui Dumnezeu, care este bună, plăcută și desăvârșită.

³Având în vedere harul care mi-a fost dat, vă spun fiecăruia dintre voi: să nu vă gândiți că sunteți mai buni decât în realitate. Fiecare trebuie să se vadă așa cum este, după câtă credință i-a dat Dumnezeu. ⁴Trupul fiecăruia dintre noi este alcătuit din multe mădule, fiecare având rolul său diferit de al celorlalte. ⁵Tot așa și noi, care suntem mulți, formăm un singur trup în Cristos. Și noi

given them. ³⁰At one time you refused to obey God. But now you have received mercy, because the Jews refused to obey. ³¹And now they are the ones who refuse to obey, because God showed mercy to you. But this happened so that they can also receive mercy from him. ³²All people have refused to obey God. And he has put them all together as people who don't obey him, so that he can show mercy to everyone.

Praise to God

³³Yes, God's riches are very great! His wisdom and knowledge have no end! No one can explain what God decides. No one can understand his ways. ³⁴As the Scriptures* say,

“Who knows the mind of the Lord?

Who is able to give God advice?” *Isaiah 40:13*

³⁵“Who has ever given God anything?

God owes nothing to anyone.” *Job 41:11*

³⁶Yes, God made all things. And everything continues through him and for him. To God be the glory* forever! Amen.

Give Your Lives to God

12¹So I beg you, brothers and sisters, because of the great mercy God has shown us, offer your lives¹ as a living sacrifice* to him—an offering that is only for God and pleasing to him. Considering what he has done, it is only right that you should worship him in this way. ²Don't change yourselves to be like the people of this world, but let God change you inside with a new way of thinking. Then you will be able to decide and accept what God wants for you. You will be able to know what is good and pleasing to him and what is perfect.

³God has given me a special gift, and that is why I have something to say to each one of you. Don't think that you are better than you really are. You must see yourself just as you are. Decide what you are by the faith God has given each of us. ⁴Each one of us has one body, and that body has many parts. These parts don't all do the same thing. ⁵In the same way, we are many people, but in Christ we are all one body. We are the parts of that body, and each part belongs to all the others.

¹ 12:1 *lives* Literally, “bodies.” Paul is using the language of Old Testament animal sacrifice to express the idea of a complete giving of oneself to God.

aparținem unii altora. ⁶Noi avem daruri diferite, potrivit harului care ne-a fost dat de Dumnezeu. Dacă cineva are darul profeției*, atunci să-l folosească după măsura credinței care i-a fost dată. ⁷Dacă cineva are darul slujirii, să slujească. Dacă cineva are darul de a-i învăța pe alții, atunci să-i învețe. ⁸Dacă cineva are darul de a-i încuraja pe ceilalți, atunci să încurajeze. Dacă cineva are darul dărniciiei, să dea din toată inima. Cel ce are darul de a-i conduce pe alții, să facă acest lucru cu sârguință. Cel ce are darul de a fi milos, să fie milos cu bucurie.

⁹Dragostea voastră să fie sinceră. Urăți ceea ce este rău. Căutați cu tot dinadinsul să faceți ce este bine. ¹⁰Arătați-vă dragostea unul față de celălalt prin afecțiunea pe care v-o purtați unii altora. Fiecare să-l privească cu respect pe celălalt ca fiind mai presus decât el. ¹¹Să nu fiți leneși când trebuie să lucrați pentru Domnul. Fiți plini de zel în Duhul*. ¹²Bucurați-vă în speranța voastră. În necazuri, aveți răbdare. Continuați să vă rugați. ¹³Ajutați-i pe sfinții care sunt în nevoie.

¹⁴Binecuvântați pe cei ce vă persecută. Binecuvântați și nu blestemați. ¹⁵Bucurați-vă cu cei ce sunt bucuroși. Plângeți cu cei ce plâng. ¹⁶Trăiți în armonie unii cu alții. Nu vă îngâmfați, ci alegeți compania celor smeriți. Să nu vă considerați înțelepți.

¹⁷Nu răsplătiți pe nimeni cu rău pentru rău. Încercați să faceți ceea ce este bine înaintea tuturor oamenilor. ¹⁸Dacă este posibil, faceți tot ce ține de voi pentru a trăi în pace cu toți oamenii. ¹⁹Dragii mei, să nu vă răzbunați singuri, ci lăsați loc mâniei lui Dumnezeu. Căci este scris: „Răzburarea este a Mea. Eu voi răsplăti”, zice Domnul.¹ ²⁰Iată ce trebuie să faceți:

„Dacă dușmanului tău îi este foame,
dă-i să mănânce.
Dacă îi este sete,
dă-i să bea.
Dacă vei proceda astfel,
lui i se va face rușine².”

Proverbe 25.21–22

⁶We all have different gifts. Each gift came because of the grace* God gave us. Whoever has the gift of prophecy* should use that gift in a way that fits the kind of faith they have. ⁷Whoever has the gift of serving should serve. Whoever has the gift of teaching should teach. ⁸Whoever has the gift of comforting others should do that. Whoever has the gift of giving to help others should give generously. Whoever has the gift of leading should work hard at it. Whoever has the gift of showing kindness to others should do it gladly.

⁹Your love must be real. Hate what is evil. Do only what is good. ¹⁰Love each other in a way that makes you feel close like brothers and sisters. And give each other more honor than you give yourself. ¹¹As you serve the Lord, work hard and don't be lazy. Be excited about serving him! ¹²Be happy because of the hope you have. Be patient when you have troubles. Pray all the time. ¹³Share with God's people who need help. Look for people who need help and welcome them into your homes.

¹⁴Wish only good for those who treat you badly. Ask God to bless them, not curse them. ¹⁵When others are happy, you should be happy with them. And when others are sad, you should be sad too. ¹⁶Live together in peace with each other. Don't be proud, but be willing to be friends with people who are not important to others. Don't think of yourself as smarter than everyone else.

¹⁷If someone does you wrong, don't try to pay them back by hurting them. Try to do what everyone thinks is right. ¹⁸Do the best you can to live in peace with everyone. ¹⁹My friends, don't try to punish anyone who does wrong to you. Wait for God to punish them with his anger. It is written: "I am the one who punishes; I will pay people back,"¹ says the Lord. ²⁰But you should do this:

“If you have enemies who are hungry,
give them something to eat.
If you have enemies who are thirsty,
give them something to drink.
In doing this you will make them
feel ashamed.”²

Proverbs 25:21–22

¹12:19 Citat din Dt. 32:35. ²12:20 „lui i se va face rușine“ Lit. «vei turna cărbuni aprinși pe capul lui»; oamenii din vremea Vechiului Testament își turnau cenușă în cap pentru a arăta cât sunt de întristați sau pentru a-și exprima regretul.

¹12:19 Quote from Deut. 32:35. ²12:20 you will make them feel ashamed Literally, "you will pour burning coals on their head." People in Old Testament times often put ashes on their heads to show that they were sad or sorry.

²¹Nu te lăsa învins de rău, ci învinge răul prin bine.

Supunerea față de autorități

13¹Toți trebuie să vă supuneți autorităților care sunt la conducerea țării pentru că nu există autoritate care să nu vină de la Dumnezeu și conducătorii au fost puși de Dumnezeu. ²Deci cel ce nu se supune conducătorilor nu se supune poruncilor lui Dumnezeu. Și cei ce nu se supun își atrag judecata asupra lor. ³Acum, conducătorii nu inspiră frică celui ce face bine, ci celui ce face rău. Dacă vrei să nu ai motiv de teamă față de autorități, fă în continuare ceea ce este bine. Și atunci ele te vor lăuda. ⁴Da, conducătorii sunt supușii lui Dumnezeu care lucrează spre binele vostru. Dar să vă fie teamă dacă faceți rău, pentru că ei au putere să vă pedepsească; poartă sabia și sunt gata s-o folosească. Ei sunt supușii lui Dumnezeu. Ei sunt răzbnătorii lui Dumnezeu care aduc mânia Lui peste cei ce fac răul. ⁵De aceea, trebuie să le fiți supuși, nu numai din frică de mânia lui Dumnezeu, ci și din cauza conștiinței voastre.

⁶Din acest motiv, să plătiți și taxele. Fiecare conducător lucrează pentru Dumnezeu și acestui scop își dedică ei timpul. ⁷Dați tuturor ceea ce le datorați. Plătiți impozitele celor cărora le datorați impozite. Plătiți taxele vamale celor cărora le datorați aceste taxe. Arătați respect celor pe care trebuie să-i respectați. Onorați-i pe cei pe care trebuie să-i onorați.

Dragostea — legea supremă

⁸Să nu datorați nimănui nimic, în afară de a vă iubi unii pe alții. Căci cine iubește pe alții a împlinit toate cerințele Legii*. ⁹De fapt, porunci ca: „Să nu comiți adulter“, „Să nu ucizi“, „Să nu furi“, „Să nu poftești“ și toate celelalte sunt cuprinse în această poruncă: „Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși.“¹ ¹⁰Dragostea nu-l rănește pe celălalt. De aceea dragostea este împlinirea Legii.

¹¹Să faceți toate acestea pentru că știți în ce vremuri trăiți. Știți că a sosit ceasul să vă treziți din somn, pentru că acum mântuirea este mai aproape de noi decât atunci când am crezut. ¹²Noaptea² se apropie de sfârșit.

¹ 13:9 Citat din Lv. 19:18. ² 13:12 *noaptea* simbol pentru lumea păcătoasă în care trăim.

²¹Don't let evil defeat you, but defeat evil by doing good.

Obey Your Government Rulers

13¹All of you must obey the government rulers. Everyone who rules was given the power to rule by God. And all those who rule now were given that power by God. ²So anyone who is against the government is really against something God has commanded. Those who are against the government bring punishment on themselves. ³People who do right don't have to fear the rulers. But those who do wrong must fear them. Do you want to be free from fearing them? Then do only what is right and they will praise you.

⁴Rulers are God's servants to help you. But if you do wrong, you have reason to be afraid. They have the power to punish, and they will use it. They are God's servants to punish those who do wrong. ⁵So you must obey the government, not just because you might be punished, but because you know it is the right thing to do.

⁶And this is why you pay taxes too. Those rulers are working for God and give all their time to the work of ruling. ⁷Give everyone what you owe them. If you owe them any kind of tax, then pay it. Show respect to those you should respect. And show honor to those you should honor.

Loving Others Is the Only Law

⁸Don't owe people anything. But you will always owe love to each other. The person who loves others has obeyed all the law.* ⁹The law says, "You must not commit adultery,* you must not murder anyone, you must not steal, you must not want what belongs to someone else."¹ All these commands and all other commands are really only one rule: "Love your neighbor² the same as you love yourself."³ ¹⁰Love doesn't hurt others. So loving is the same as obeying all the law.

¹¹I say this because you know that we live in an important time. Yes, it is now time for you to wake up from your sleep. Our salvation is nearer now than when we first believed. ¹²The night* is

¹ 13:9 Quote from Ex. 20:13-15, 17. ² 13:9 *your neighbor* Or, "others." Jesus' teaching in Lk. 10:25-37 makes clear that this includes anyone in need. ³ 13:9 Quote from Lev. 19:18.

Ziua¹ este aproape. Deci să lăsăm faptele întunericii [păcatului] și să luăm armele luminii. ¹³Să trăim cum se cuvine, ca și cum ar fi deja zi. Să nu trăiți în chefuri, în beții, în imoralitate sexuală, în certuri și invidie. ¹⁴Îmbrăcați-vă cu Domnul Isus Cristos. Nu vă mai gândiți la cum să împliniți dorințele naturii voastre păcătoase.

Nu-i criticați pe alții

14 ¹Primiți-l și pe cel slab în credință. Să nu vă certați cu acea persoană din cauza ideilor sale. ²Unul crede că poate să mănânce orice². Dar cel a cărui credință este slabă mănâncă doar verdețuri. ³Cel ce mănâncă din toate nu trebuie să-l disprețuiască pe cel ce nu mănâncă din toate. Și cel ce nu mănâncă din toate nu trebuie să-l condamne pe cel ce mănâncă. Căci Dumnezeu l-a primit și pe el. ⁴Tu nu poți judeca pe slujitorul altui om. Căci stăpânul lui hotărăște dacă a făcut bine sau rău. Și slujitorul va fi aprobat în ceea ce face pentru că Domnul poate să-l aprobe.

⁵Cineva consideră că o anumită zi este mai importantă decât alta. Dar altcineva consideră că toate zilele sunt la fel. Fiecare trebuie să fie pe deplin convins în mintea lui. ⁶Cel ce hotărăște că o zi e deosebită, o sărbătorește pentru a-L slăvi pe Domnul. Cel care mănâncă de toate, mănâncă pentru a-L slăvi pe Domnul pentru că Îi mulțumește lui Dumnezeu. Iar cel ce nu mănâncă anumite mâncăruri, nu le mănâncă pentru a-L slăvi pe Domnul căci și el Îi mulțumește lui Dumnezeu. ⁷Nici unul dintre noi nu trăiește pentru sine și nu moare pentru sine. ⁸Dacă trăim, pentru Domnul trăim. Dacă murim, pentru Domnul murim. Așa că fie că murim, fie că trăim, noi suntem ai Domnului.

⁹Cristos a murit și a înviat pentru a fi Domn și peste cei care sunt morți, dar și peste cei care sunt încă în viață. ¹⁰Atunci de ce judeci tu pe fratele tău? Și tu de ce-l disprețuiești pe fratele tău mai slab? Cu toții

¹13.12 *ziua* simbol pentru vremurile bune care vor veni. ²14.2 *să mănânce orice* Legea evreiască spunea că evreii nu pot mânca anumite mâncăruri. Evreii care deveneau creștini nu înțelegeau că acum puteau mânca orice.

almost finished. The day* is almost here. So we should stop doing whatever belongs to darkness.* We should prepare ourselves to fight evil with the weapons that belong to the light.* ¹³We should live in a right way, like people who belong to the day. We should not have wild parties or be drunk. We should not be involved in sexual sin or any kind of immoral behavior. We should not cause arguments and trouble or be jealous. ¹⁴But be like the Lord Jesus Christ, so that when people see what you do, they will see Christ. Don't think about how to satisfy your sinful self and the bad things you want to do.

Don't Criticize Others

14 ¹Be willing to accept those who still have doubts about what believers can do. And don't argue with them about their different ideas. ²Some people believe they can eat any kind of food,¹ but those who have doubts eat only vegetables. ³Those who know they can eat any kind of food must not feel that they are better than those who eat only vegetables. And those who eat only vegetables must not decide that those who eat all foods are wrong. God has accepted them. ⁴You cannot judge the servants of someone else. Their own master decides if they are doing right or wrong. And the Lord's servants will be right, because the Lord is able to make them right.

⁵Some people might believe that one day is more important than another. And others might believe that every day is the same. Everyone should be sure about their beliefs in their own mind. ⁶Those who think one day is more important than other days are doing that for the Lord. And those who eat all kinds of food are doing that for the Lord. Yes, they give thanks to God for that food. And those who refuse to eat some foods do that for the Lord. They also give thanks to God.

⁷We don't live or die just for ourselves. ⁸If we live, we are living for the Lord. And if we die, we are dying for the Lord. So living or dying, we belong to the Lord. ⁹That is why Christ died and rose from death to live again—so that he could be Lord over those who have died and those who are living.

¹⁰So why do you judge your brother or sister in Christ? Or why do you think that you are better

¹14:2 *any kind of food* The Jewish law said there were some foods that Jews could not eat. When they became followers of Christ, some of them did not understand that they could now eat all foods.

vom sta înaintea scaunului de judecată al lui Dumnezeu. ¹¹După cum este scris:

„Pe cât este de adevărat că Eu trăiesc,
zice Domnul,
fiecare genunchi se va pleca
înaintea Mea
și fiecare limbă Îl va mărturisi
pe Dumnezeu.“ *Isaia 45.23*

¹²Deci fiecare va răspunde înaintea lui Dumnezeu pentru sine însuși.

Nu-i faceți pe alții să păcătuiască

¹³De aceea, să nu ne mai judecăm unii pe alții. Mai degrabă, trebuie să ne punem în gând să nu facem ceva ce l-ar împinge pe un frate mai slab spre păcat. ¹⁴Eu știu și sunt convins (ca unul care sunt în Domnul Isus) că nici o mâncare nu este necurată în sine. Ci este necurată doar pentru cel ce o consideră necurată. În acest caz, dacă cineva mănâncă, face un lucru greșit. ¹⁵Dacă fratele tău suferă din cauza unei mâncări, atunci tu nu te mai porți cu dragoste. Să nu-l distrugi, prin mâncarea voastră, pe cel pentru care a murit Cristos! ¹⁶Și nu lăsați ca un lucru pe care voi îl considerați bun să devină un lucru pe care oamenii îl consideră rău. ¹⁷Căci Împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci dreptate, pace și bucurie care sunt aduse de Duhul Sfânt*. ¹⁸Oricine Îi slujește lui Cristos trăind astfel, Îi face plăcere lui Dumnezeu. Iar acel om va fi aprobat și de ceilalți oameni.

¹⁹Așadar, să urmărim lucrurile care aduc pace și care duc la întărirea noastră, a tuturor. ²⁰Nu distruge lucrarea lui Dumnezeu pentru o mâncare! Este permis să se mănânce orice fel de mâncare. Dar este rău ca cineva să mănânce o mâncare care îl poate face pe altul să păcătuiască. ²¹Este bine să nu mănânci carne, să nu bei vin și să nu faci nimic de care fratele tău s-ar putea împiedica.

²²Păstrează convingerile tale între tine și Dumnezeu. Binecuvântat este cel care nu se simte vinovat de deciziile pe care le ia. ²³Dar cel ce se îndoiește este condamnat, dacă mănâncă ceva ce crede că nu ar trebui să mănânce. Pentru că el nu mănâncă din convingere, pentru aceasta este condamnat. Tot ce nu vine din convingere este păcat.

15 ¹Noi, care suntem puternici din punct de vedere spiritual, trebuie să răbdăm slăbiciunile celor ce nu sunt

than they are? We will all stand before God, and he will judge us all. ¹¹Yes, the Scriptures* say,

“Everyone will bow before me;
everyone will say that I am God.
As surely as I live, these things
will happen,” says the Lord.” *Isaiah 45:23*

¹²So each of us will have to explain to God about the things we do.

Don't Cause Others to Sin

¹³So we should stop judging each other. Let's decide not to do anything that will cause a problem for a brother or sister or hurt their faith. ¹⁴I know that there is no food that is wrong to eat. The Lord Jesus is the one who convinced me of that. But if someone believes that something is wrong, then it is wrong for that person.

¹⁵If you hurt the faith of your brother or sister because of something you eat, you are not really following the way of love. Don't destroy anyone's faith by eating something they think is wrong. Christ died for them. ¹⁶Don't allow what is good for you to become something they say is evil. ¹⁷In God's kingdom, what we eat and drink is not important. Here is what is important: a right way of life, peace, and joy—all from the Holy Spirit.* ¹⁸Whoever serves Christ by living this way is pleasing God, and they will be accepted by others.

¹⁹So let's try as hard as we can to do what will bring peace. Let's do whatever will help each other grow stronger in faith. ²⁰Don't let the eating of food destroy the work of God. All food is right to eat, but it is wrong for anyone to eat something that hurts the faith of another person. ²¹It is better not to eat meat or drink wine or do anything else that hurts the faith of your brother or sister.

²²You should keep your beliefs about these things a secret between yourself and God. It is a blessing to be able to do what you think is right without feeling guilty. ²³But anyone who eats something without being sure it is right is doing wrong. That is because they did not believe it was right. And if you do anything that you believe is not right, it is sin.

15 ¹Some of us have no problem with these things. So we should be patient with those who are not so strong and have doubts. We should

puternici și să nu facem numai ce ne este nouă pe plac. ²Fiecare dintre noi trebuie să facă pe placul celorlalți, spre binele lor și pentru întărirea lor spirituală. ³Nici măcar Cristos nu și-a făcut pe plac. Ci, după cum este scris în Scriptură*: „Insulele celor care Te jigneau au căzut asupra Mea.”¹ ⁴Tot ce s-a scris înainte în Scripturi, s-a scris pentru a ne fi nouă învățătură, pentru ca, prin răbdarea și încurajarea care vin din Scripturi, să avem speranță. ⁵Și fie ca Dumnezeu, izvorul răbdării și al încurajării, să vă dea harul de a duce o viață în înțelegere unii cu alții, urmând exemplul lui Cristos Isus, ⁶pentru ca voi toți, într-un singur glas, să dați slavă lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Cristos. ⁷De aceea, primiți-vă unii pe alții, așa cum și Cristos v-a primit pe voi. Și faceți aceasta pentru ca Dumnezeu să fie slăvit. ⁸Vă spun că Cristos a devenit Slujitorul evreilor pentru a arăta adevărul lui Dumnezeu, adică pentru a împlini promisiunile făcute de Dumnezeu părinților lor, ⁹și pentru ca și neevreii să-L slăvească pe Dumnezeu pentru îndurarea Sa. După cum este scris:

„De aceea Te voi mărturisi printre neevrei și voi cânta slavă Numelui Tău.”
Psalmul 18.49

¹⁰Și mai este scris:

„Fiți plini de bucurie, voi, cei care nu sunteți evrei, împreună cu poporul lui Dumnezeu.”
Deuteronomul 32.43

¹¹Și mai este scris:

„Lăudați-L pe Domnul, toate națiunile!
Lăudați-L, toate popoarele!” *Psalmul 117.1*

¹²Și mai scrie Isaia:

„Urmașul lui Iese* va veni și Se va ridica să domnească peste neevrei.
Iar neevreii își vor pune speranța în El.”
Isaia 11.10

¹³Fie ca Dumnezeu, izvorul speranței, să vă umple cu toată bucuria și pacea cât timp vă încredeți în El, astfel încât să aveți speranță din belșug, prin puterea Duhului Sfânt.

¹15.3 Citat din Psalmul 69.9.

not do what pleases us ²but do what pleases them and is for their good. We should do whatever helps the church* grow stronger in faith. ³Even Christ did not live trying to please himself. As the Scriptures* say about him, “Those people who insulted you have also insulted me.”¹ ⁴Everything that was written in the past was written to teach us. Those things were written so that we could have hope. That hope comes from the patience and encouragement that the Scriptures give us. ⁵All patience and encouragement come from God. And I pray that God will help you all agree with each other, as Christ Jesus wants. ⁶Then you will all be joined together. And all together you will give glory* to God the Father of our Lord Jesus Christ. ⁷Christ accepted you, so you should accept each other. This will bring glory to God. ⁸I tell you that Christ became a servant of the Jews to show that God has done what he promised their great ancestors.* ⁹Christ also did this so that the non-Jews could praise God for the mercy he gives to them. The Scriptures say,

“So I will give thanks to you among the people of other nations; I will sing praise to your name.” *Psalms 18:49*

¹⁰And the Scriptures say,

“You people of other nations should be happy together with God’s people.”
Deuteronomy 32:43

¹¹The Scriptures also say,

“Praise the Lord all you people of other nations; all people should praise the Lord.” *Psalms 117:1*

¹²And Isaiah says,

“Someone will come from Jesse’s family.² He will come to rule over all the nations, and they will put their hope in him.”
Isaiah 11:10

¹³I pray that the God who gives hope will fill you with much joy and peace as you trust in him. Then you will have more and more hope, and it will flow out of you by the power of the Holy Spirit.

¹15:3 Quote from Ps. 69:9. ²15:12 *Jesse’s family* Jesse was the father of David, king of Israel. Jesus was from their family.

Pavel vorbește despre lucrarea sa

¹⁴Fraților, eu însumi sunt convins că sunteți plini de bunătațe, că sunteți plini de toată cunoașterea de care este nevoie pentru a putea să vă învățați unul pe altul. ¹⁵Totuși v-am scris cu îndrăzneală despre anumite lucruri pentru a vi le reaminti. Și v-am scris datorită harului pe care mi l-a dat Dumnezeu. ¹⁶Dumnezeu m-a făcut un lucrător al lui Cristos Isus printre neevrei. Lucrarea mea de predicare a Veștii Bune* a lui Dumnezeu este cea a unui preot pentru ca neevreii să fie o jertfă plăcută lui Dumnezeu și sfințită* de Duhul Sfânt*.

¹⁷Ca unul care sunt în Cristos Isus, eu mă pot lăuda cu lucrarea mea pentru Dumnezeu. ¹⁸Pentru că voi îndrăzni să vorbesc doar despre ce a împlinit Cristos prin mine în aducerea neevreilor la ascultarea de Dumnezeu, prin cuvintele mele, prin faptele mele, ¹⁹prin puterea semnelor și minunilor* și prin puterea Duhului Sfânt. Astfel, de la Ierusalim și până în Iliria am răspândit peste tot Vestea Bună* despre Cristos. ²⁰Eu am dorit întotdeauna să proclam Vestea bună în locurile în care Numele lui Cristos nu era cunoscut. Eu nu am dorit să construiesc pe temelia pusă de altul, ²¹ci așa cum este scris:

„Cei cărora nu li s-a spus despre El vor vedea,
iar cei ce n-au auzit vor înțelege.“

Isaia 52.15

Planul lui Pavel de a vizita Roma

²²De aceea, am fost împiedicat de multe ori să vin la voi.

²³Dar acum, pentru că mi-am terminat lucrarea în aceste locuri și pentru că îmi doresc de mulți ani să vă vizitez, ²⁴vreau să trec pe la voi când mă voi duce în Spania. Da, sper să vă văd și să am plăcerea de a petrece măcar o perioadă scurtă de timp cu voi, înainte de a pleca în Spania. Eu sper că mă veți ajuta să ajung acolo. ²⁵Acum mă duc la Ierusalim pentru a-i ajuta pe sfinții de acolo. ²⁶Căci bisericile din Macedonia și Ahaia au decis să strângă o colecție pentru a-i ajuta pe cei săraci dintre sfinții care sunt în Ierusalim. ²⁷Ei s-au hotărât să-i ajute și le sunt îndatorați. Căci dacă neevreii au avut

Paul Talks About His Work

¹⁴My brothers and sisters, I know without a doubt that you are full of goodness and have all the knowledge you need. So you are certainly able to counsel each other. ¹⁵But I have written to you very openly about some things that I wanted you to remember. I did this because God gave me this special gift: ¹⁶to be a servant of Christ Jesus for the non-Jewish people. I serve like a priest whose duty it is to tell God's Good News* to those who are not Jews. God gave me this work so that you non-Jews could be an offering that he will accept—an offering made holy* by the Holy Spirit.*

¹⁷That is why I feel so good about what I have done for God in my service to Christ Jesus. ¹⁸I will not talk about anything I did myself. I will talk only about what Christ has done with me in leading the non-Jewish people to obey God. They have obeyed him because of what I have said and done. ¹⁹And they obeyed him because of the power of the miraculous signs* and wonders* that happened—all because of the power of God's Spirit. I have told people the Good News about Christ in every place from Jerusalem to Illyricum.* And so I have finished that part of my work. ²⁰I always want to tell the Good News in places where people have never heard of Christ. I do this because I don't want to build on the work that someone else has already started. ²¹But as the Scriptures* say,

“Those who were not told about him will see,
and those who have not heard
about him will understand.” *Isaiah 52:15*

Paul's Plan to Visit Rome

²²That's what has kept me so busy and prevented my coming to see you even though I have wanted to come many times.

²³Now I have finished my work in these areas. And for many years I have wanted to visit you. ²⁴So I will visit you when I go to Spain. Yes, I hope to visit you while I am traveling to Spain, and I will stay and enjoy being with you. Then you can help me on my trip.

²⁵Now I am going to Jerusalem to help God's people there. ²⁶Some of them are poor, and the believers in Macedonia* and Achaia* wanted to help them. So they gathered some money to send them. ²⁷They were happy to do this. And helping those believers is something they should do, because as non-Jews they have been blessed spiritually by the Jews. So now they should use the

parte de binecuvântările spirituale ale evreilor, și neevreii trebuie să-i ajute cu binecuvântările lor materiale. ²⁸După ce voi termina de făcut aceasta și după ce le voi fi dus cu bine banii strânși pentru ei, voi pleca spre Spania și voi trece și prin cetatea voastră. ²⁹Și știu că atunci când voi veni la voi, voi veni cu toată binecuvântarea lui Cristos pentru voi.

³⁰Vă implor, fraților, pentru Domnul nostru Isus Cristos și pentru dragostea care vine din Duhul*, ajutați-mă în lucrarea mea, rugându-vă lui Dumnezeu pentru mine. ³¹Să vă rugați pentru ca să fiu scăpat de necredincioșii din Iudeea și pentru ca ceea ce fac pentru Ierusalim să fie primit de către sfinți. ³²Pentru ca, dacă aceasta este voia lui Dumnezeu, să vin la voi cu bucurie și să mă înviorez împreună cu voi. ³³Fie ca Dumnezeul păcii să fie cu voi toți! Amin.*

Cuvinte de încheiere

16 ¹Vreau să știți că puteți avea încredere în sora noastră Fivi, care este diaconiță* a Bisericii din Chencrea. ²Vă rog s-o primiți în Domnul într-un mod demn de cei sfinți. S-o ajutați în orice ar avea nevoie de la voi pentru că și ea a ajutat pe mulți, inclusiv pe mine.

³Salutați pe Priscila și pe Acuila, lucrători împreună cu mine în Cristos Isus ⁴care și-au riscat viața pentru salvarea mea. Eu le sunt recunoscător. De asemenea, le sunt recunoscătoare bisericile alcătuite din neevrei. ⁵Salutați și biserica din casa lor.

Salutați pe prietenul meu Epenet, care este primul convertit la Cristos din Asia. ⁶Salutați pe Maria care a lucrat mult pentru voi. ⁷Salutați pe Andronic și pe Iunia, evrei ca mine și cu care am fost închis. Ei sunt foarte respectați printre apostoli și au venit la Cristos înaintea mea. ⁸Salutați pe Ampliat, dragul meu prieten în Domnul. ⁹Salutați pe Urban, care lucrează împreună cu noi în Cristos, și pe prietenul meu drag Stache. ¹⁰Salutați pe Apele, acel creștin încercat și adevărat. Salutați pe cei din familia lui Aristobul. ¹¹Salutați pe Irodion, care este evreu ca mine. Salutați pe cei din familia lui Narcis care sunt în Domnul.

material blessings they have to help the Jews. ²⁸I am going because I want to be sure that the poor people in Jerusalem get all this money that has been given for them.

After I finish this work, I will leave for Spain. While I am traveling there, I will stop and visit you. ²⁹And I know that when I visit you, I will bring you Christ's full blessing.

³⁰Brothers and sisters, I beg you to help me in my work by praying to God for me. Do this because of our Lord Jesus and the love that the Spirit* gives us. ³¹Pray that I will be saved from the non-believers in Judea. And pray that this help I bring to Jerusalem will please God's people there. ³²Then, if God wants me to, I will come to you. I will come with joy, and together you and I will have a time of rest. ³³The God who gives peace be with you all. Amen.

Paul Has Some Final Things to Say

16 ¹I want you to know that you can trust our sister in Christ, Phoebe. She is a special servant* of the church* in Cenchrea. ²I ask you to accept her in the Lord. Accept her the way God's people should. Help her with anything she needs from you. She has helped me very much, and she has helped many others too.

³Give my greetings to Priscilla and Aquila, who have worked together with me for Christ Jesus. ⁴They risked their own lives to save mine. I am thankful to them, and all the non-Jewish churches are thankful to them. ⁵Also, give greetings to the church that meets in their house.

Give greetings to my dear friend Epaenetus. He was the first person to follow Christ in Asia.* ⁶Greetings also to Mary. She worked very hard for you. ⁷And greet Andronicus and Junia. They are my relatives, and they were in prison with me. They were followers of Christ before I was. And they are some of the most important of the ones Christ sent out to do his work.¹

⁸Give my greetings to Ampliat, my dear friend in the Lord, ⁹and to Urbanus. He has worked together with me for Christ. Give greetings also to my dear friend Stachys ¹⁰and to Apelles, who has proved himself to be a true follower of Christ. Give greetings to everyone in the family of Aristobulus ¹¹and to Herodion, my relative. Greetings to all those in the family of Narcissus who belong to the

¹ 16:7 most important ... work Literally, "important among (or to) the apostles."

¹²Salutați pe Trifena și pe Trifosa, care lucrează din greu în Domnul. Salutați pe prietena mea dragă, Persida, care a lucrat mult în Domnul. ¹³Salutați pe Ruf, acel ucenic deosebit al Domnului și pe mama lui care mi-a fost ca o mamă și mie. ¹⁴Salutați pe Asincrit, pe Flegon, pe Hermes, pe Patroba, pe Herma și pe frații care sunt cu ei. ¹⁵Salutați pe Filolog, pe Iulia, pe Nereu și pe sora lui, pe Olimpa și pe toți sfinții care sunt cu ei. ¹⁶Salutați-vă unii pe alții cu o sărutare sfântă. Toate bisericile lui Cristos vă salută.

¹⁷Vă cer, fraților, să fiți atenți cu cei ce provoacă dezbinări și îi fac pe oameni să-și piardă credința și care sunt împotriva învățurii pe care ați primit-o. Stați departe de ei. ¹⁸Astfel de oameni nu-I slujesc Domnului nostru Cristos, ci slujesc propriului lor interes. Ei înșală inimile celor nevinovați prin vorbele lor dulci și lingușitoare. ¹⁹Ascultarea voastră este cunoscută de toți. Așadar, sunt foarte bucuroși pentru voi, dar vreau să fiți înțelepți cu privire la ceea ce este bun și curați cu privire la ceea ce este rău. ²⁰Iar Dumnezeu, izvorul păcii, îl va zdrobi în curând pe Satan sub picioarele voastre.

Fie ca harul Domnului nostru Isus Cristos să fie cu voi.

²¹Timotei, care lucrează cu mine, vă salută. Vă salută și Luciu, Iason și Sosipater care sunt și ei evrei.

²²Eu, Terțiu, care a scris această scrisoare pentru Pavel, vă salut în Domnul.

²³Gaius, gazda mea și a întregii biserici, vă salută. Erast, vistiernicul cetății, vă salută. Vă salută și fratele nostru Cuart. ^[24]

²⁵A lui Dumnezeu să fie slava! El poate să vă întărească prin Vestea Bună* pe care o predic și prin mesajul despre Isus Cristos, potrivit cu descoperirea tainei care a fost ținută ascunsă de la începuturile timpului. ²⁶Această taină este descoperită acum prin scrierile profeților*. Și, prin porunca lui Dumnezeu, această taină este făcută cunoscută tuturor popoarelor, pentru ca oamenii din toată lumea să creadă și să asculte de Dumnezeu. ²⁷A singurului Dumnezeu înțelept, prin Isus Cristos, să fie slava pentru totdeauna! Amin.*

¹ 16.24 versetul 24 Unele manuscrise adaugă versetul 24: „Harul Domnului nostru Isus Cristos să fie cu voi toți. Amin.”

Lord ¹²and to Tryphaena and Tryphosa, women who work very hard for the Lord. Greetings to my dear friend Persis. She has also worked very hard for the Lord. ¹³Greetings also to Rufus, one of the Lord’s chosen people, and to his mother, who has been a mother to me too.

¹⁴Give my greetings to Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, and all the brothers in Christ who are with them. ¹⁵Give greetings to Philologus and Julia, to Nereus and his sister, to Olympas, and to all of God’s people with them. ¹⁶Give each other the special greeting of God’s people.¹ All the churches that belong to Christ send their greetings to you.

¹⁷Brothers and sisters, I want you to be very careful of those who cause arguments and hurt people’s faith by teaching things that are against what you learned. Stay away from them. ¹⁸People like that are not serving our Lord Christ. They are only pleasing themselves. They use fancy talk and say nice things to fool those who don’t know about evil. ¹⁹Everyone has heard that you do what you were taught, and I am very happy about that. But I want you to be wise about what is good and to know nothing about what is evil.

²⁰The God who brings peace will soon defeat Satan* and give you power over him.

The grace* of our Lord Jesus be with you.

²¹Timothy, a worker together with me, sends you his greetings. Also Lucius, Jason, and Sospater (these are my relatives) send their greetings.

²²I am Tertius, the one writing this letter for Paul. I send you my own greetings as one who belongs to the Lord.

²³Gaius is letting me and the whole church here use his home. He sends his greetings to you. Erastus and our brother Quartus also send their greetings. Erastus is the city treasurer here. ^[24]

²⁵Praise God! He is the one who can make you strong in faith. He can use the Good News* that I teach to make you strong. It is the message about Jesus Christ that I tell people. That message is the secret truth that was hidden for ages and ages but has been made known. ²⁶It has now been shown to us. It was made known by what the prophets* wrote, as God commanded. And it has now been made known to all people, so that they can believe and obey God, who lives forever. ²⁷Glory* forever to the only wise God through Jesus Christ. Amen.

¹ 16:16 the special greeting of God’s people Literally, “a holy kiss.”
² 16:24 Some Greek copies add verse 24: “The grace of our Lord Jesus Christ be with you all. Amen.”

License Agreement for Bible Texts

World Bible Translation Center

Last Updated: September 21, 2006

Copyright © 2006 by World Bible Translation Center

All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online ad space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com.

World Bible Translation Center

P.O. Box 820648

Fort Worth, Texas 76182, USA

Telephone: 1-817-595-1664

Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE

E-mail: info@wbtc.com

WBTC's web site – World Bible Translation Center's web site: <http://www.wbtc.org>

Order online – To order a copy of our texts online, go to: <http://www.wbtc.org>

Current license agreement – This license is subject to change without notice. The current license can be found at: <http://www.wbtc.org/downloads/biblelicense.htm>

Trouble viewing this file – If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher. Download Adobe Acrobat Reader from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html>

Viewing Chinese or Korean PDFs – To view the Chinese or Korean PDFs, it may be necessary to download the Chinese Simplified or Korean font pack from Adobe. Download the font packs from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/acrrasianfontpack.html>